

RISØR KOMMUNE

Indikatorer i Kommuneplan 2014-2025

Til Handlingsprogram og Økonomiplan 2018-2021

1) Kunnskap	3
1.1 Vi skal ha skoleprestasjoner over landsgjennomsnittet	3
1.1.1 Barnehage	3
1.1.2 Grunnskolerresultater	5
1.1.3 Spesialundervisning i grunnskolen	8
1.1.4 Videregående opplæring	11
1.1.5 Utdanningsnivå i befolkningen	11
1.2 Vi skal utvikle talenter innen kunst, kultur og idrett	13
1.2.1 Elever på videregående skole med musikk/dans/drama/idrettslinje	13
1.2.2 Kulturskolen Øst i Agder	13
1.2.3 Medlemmer i lag og foreninger knyttet til Norges Idrettsforbund	14
1.2.4 Deltakere i korps og teater	14
1.2.5 Medlemmer i lag og foreninger som søker kulturmidler	14
1.2.6 Deltakere i FFO (fotballfritidsordning)	14
1.2.7 Mottakere av lokale, regionale og nasjonale stipendordninger	14
2) Regional utvikling	15
2.1 Vi skal styrke det interkommunale samarbeidet	15
2.1.1 Vertskommunesamarbeid, § 27-samarbeid, IKS og AS	15
2.1.2 Brukerundersøkelser for de interkommunale tjenestene	15
2.2 Vi skal delta aktivt i utvikling av regionen	15
2.2.1 Energikostnader i Risør kommune	15
2.2.2 Miljøfyrtårnsertifiserte bygg	15
2.2.3 Forskningsrådets bevilgninger til Aust-Agder Feil! Bokmerke er ikke definert.	
2.2.4 Folkehelsebarometeret, utvalgte parametere	16
2.2.5 Arbeidsregion og pendlingsstrøm	20
3) Attraktivitet	25
3.1 Vi skal være en kommune hvor flere flytter inn enn ut	25
3.1.1 Befolkningsutvikling	25
3.1.2 Alderssammensetting, Risørs befolkning	25
3.1.3 Befolkningsendring grunnet flytting og inn-/utvandring	26
3.1.4 Nye bygg (boenheter og næringsbygg)	29

3.1.5	Saksbehandlingstid byggesak.....	30
3.1.6	Kilometer etablert gang-/sykkelvei	30
3.1.7	Barnehagenes opptak og åpningstider	31
3.1.8	Arbeidsplasser i Risør og i nabokommunene.....	31
3.1.9	Arbeidsledighet	31
3.1.10	Kommunebarometeret.....	33
3.1.11	Kvalitet på kommunens hjemmesider	36
3.2	Vi skal ha mer besøk	36
3.2.1	Overnattinger: Hotell og camping/hyttegjeng.....	36
3.2.2	Hytter tatt i bruk	37
3.2.3	Antall kilometer etablert kyststi	37
3.2.4	Besøk i gjestehavn.....	37
3.2.5	Webstatistikk for Visit Sørlandet	37

1) Kunnskap

1.1 VI SKAL HA SKOLEPRESTASJONER OVER LANDSGJENNOMSNITTET

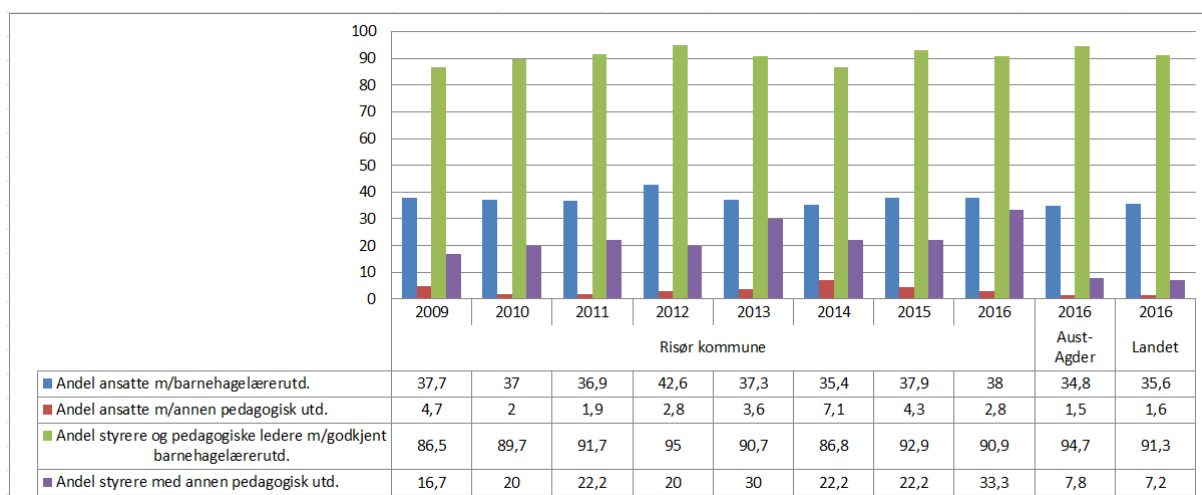
1.1.1 Barnehage

Andel ansatte i barnehage med førskolelærerutdanning

Pedagogisk bemanning i de kommunale barnehagene i Risør kommune var høsten 2016 tilfredsstillende og innenfor lovverket. Det skal være 1 pedagog per 3 årsverk på en avdeling. Ved langvarig sykdom er det en utfordring og skaffe kvalifiserte pedagoger.

Andelen ufaglærte assistenter i barnehagene i Risør er fremdeles for høy. Det er et ønske å øke pedagogtettheten.

Vi har erstattet ansatte assistenter/fagarbeidere med pedagoger der det er hensiktsmessig og for å sikre at vi har god dekning, da det er varslet en endring i Barnehageloven.

Kilde: KOSTRA tabell 06808. Andel ansatte, styre og pedagogiske ledere og type utdanning.

Stillingskategoriene er endret f.o.m. 2014, noe som kan føre til at tallene ikke er direkte sammenlignbare med tidligere år.

Voksnetthet

Mange barn i deltids plasser er en utfordring for å oppnå høy voksentetthet. Utvalget er lite og svingninger kan gi utslag statistisk. Risørs barnehager ligger lavere enn både gjennomsnitt for landet og Aust-Agder. Kommunale barnehager har frem til 2016 opprettholdt en bemanning på tre årsverk per avdeling med 18 plasser hvorav minst ett av årsverkene er pedagog.

	Risør kommune								Aust-Agder	Landet
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016 ('15)	2016 ('15)
Kommunale barnehager	6,7	6,6	6,5	6,1	6,3	5,7	5,9	5,7	5,9 (6,1)	6,0 (6,1)
Private barnehager	6,5	6,4	6,2	5,5	5,7	5,9	5,3	5,8	6,2 (6,1)	6,2 (6,2)

Kilde: KOSTRA tabell 06808. Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet.

Andel førskolebarn med styrket tilbud

Andel barn i barnehager som har rett til spesialpedagogisk hjelp i henhold til opplæringsloven § 5-7 vil variere. Det er vanskelig å kommentere svingninger, utvalget er for lite. Det er også

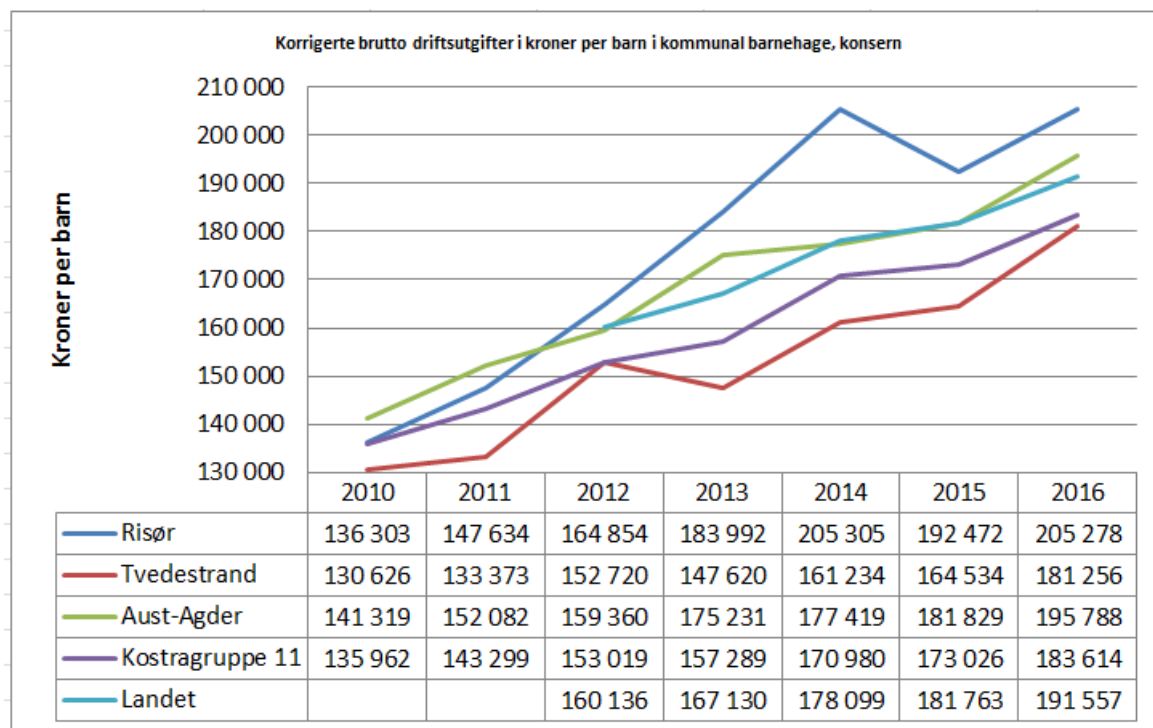
tilfeldig hvorvidt barn som har rett på denne hjelpen går i kommunale eller private barnehager. Per 31.12.2016 er det TILF (tidlig innsats i lærende fellesskaper) er en observasjonsmodell som skal gi barn, som står i fare for skjevutvikling, adekvat og rask hjelp.

	Risør kommune							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Risør	9	18	19	10	13	13,5	13,9	15,8
Aust-Agder						13,6	14,9	16,4
Landet						17,3	18,4	19,5

Kilde: KOSTRA tabell 06808. Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, i forhold til alle barn i barnehage. Enhet: Prosent

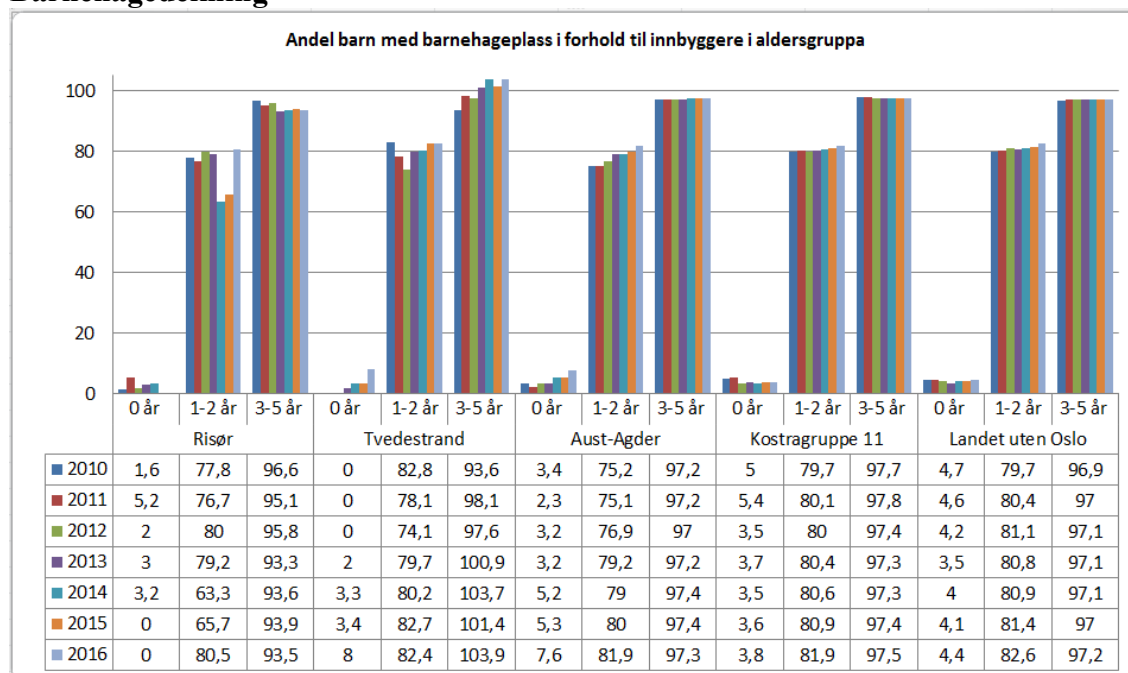
Brutto driftsutgifter i kommunale barnehager

Risør kommune har en sterk økning i korrigerte brutto driftsutgifter for kommunale barnehager etter 2011. Barnesammensetningen, antall barn og hvor mange deltid/heltidsplasser som disponeres i kommunale barnehager er bestemmende for kostnadene. En økonomisk sett optimal drift av barnehagene balanseres ifht å vektlegge brukernes behov.

Kilde: KOSTRA tabell 06808. Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage, konsern

Barnehagedekning

Andel barn med barnehageplass i forhold til innbyggere i aldersgruppa. Kilde: Tabell: 06808: C1. Konsern - Barnehager - nivå 2 (K) etter statistikkvariabel, tid og region

Risør kommune har en lavere barnehagedekning på barn 0 – 2 år enn alle vi sammenlikner oss med. Risør har en høy andel kvinner i deltidsarbeid og en høy andel kvinner som ikke er i arbeid. Kontantstøtten kan også være en medvirkende faktor til et lavere antall barn i denne aldersgruppen. Det er også en lavere andel barn i barnehage i aldersgruppen 3 – 5 år enn de gruppene vi sammenlikner oss med. I forhold til skoleresultater vet man at en god barnehage med fokus på språkutvikling mm er viktig for barns videre mestring i skole.

1.1.2 Grunnskoleresultater

Mål for perioden	2016-17	2017-18	2018-19
Nasjonale prøver 5. trinn	Øke antall elever fra de lavere mestringsnivåene til høyere	Øke antall elever fra de lavere mestringsnivåene til høyere	Øke antall elever fra de lavere mestringsnivåene til høyere
- Lesing	Spesielt i engelsk	Spesielt i engelsk	Spesielt i engelsk
- Regning			
- Engelsk			

Grunnskolepoeng

Mål for perioden	2014-15	2015-16	2016-17
Grunnskolepoeng	38,9	39,3	39,8

Resultatene viser fin framgang de siste åra fram til 2015. Resultatet i 2016 er lavere enn forventa.

	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014 – 2015*	2015-2016	
Risør	37,9	34,2	38,8	39,2	40,4	38,1	
Aust-Agder	39,3	38,9	39,4	39,8	40,6	40,6	
Nasjonalt	39,8	40,0	40,1	40,4	40,8	41,2	

Kilde: www.skoleporten.no Skala fra 10,0 til 60,0 der høyest er best. * Brudd i tidsrekke. Tallene er ikke sammenlignbare med tidligere år

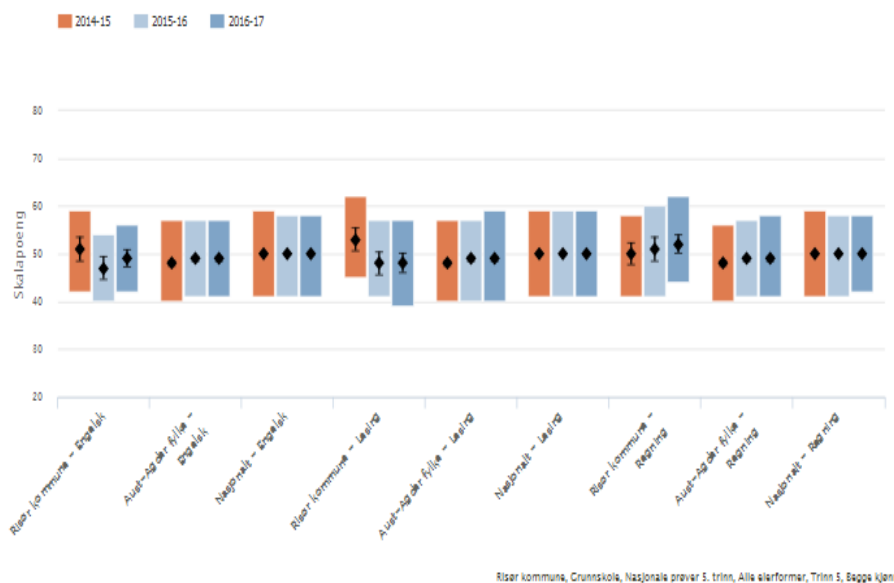
Eksamensresultat

Eksamensresultater er en del av grunnskolepoengene, men elevene er her vurdert av eksterne sensorer. Resultatene er også grunnlag for skolens arbeid med vurdering. Tabellen nedenfor viser resultat i de skriftlige og muntlige faga.

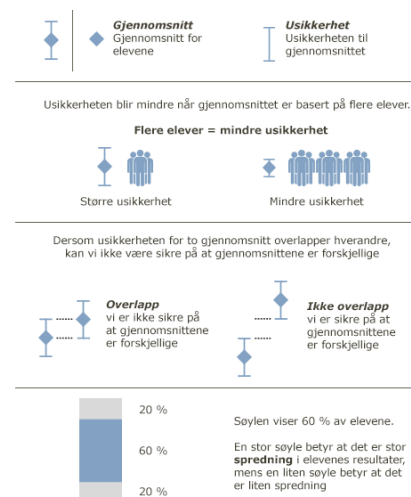
Fag	2014	2015	2016
Norsk hovedmål – skriftlig	3,5 (3,4/3,4)	3,8 (3,5 / 3,4)	2,9 (3,4/3,5)
Norsk sidemål – skriftlig	2,8 (2,9 / 3,1)	3,3 (3,1 / 3,1)	2,4 (3,1/3,2)
Norsk muntlig	4,2 (4,3 / 4,4)	4,3 (4,2 / 4,4)	4,4 (4,5/4,4)
Engelsk – skriftlig	4,4 (3,6 / 3,7)	3,5 (3,5 / 3,7)	3,1 (3,3/3,6)
Engelsk – muntlig	3,9 (4,6 / 4,4)	4,6 (4,5 / 4,4)	4,6 (4,5/4,5)
Matematikk - skriftlig	2,8 (2,8 / 3,0)	2,5 (2,7 / 2,9)	3,4 (3,3/3,3)
Matematikk – muntlig	3,3 (4,0 / 4,0)	4,1 (3,9 / 4,1)	3,9 (4,2/4,1)
Naturfag – muntlig	-	-	4,0 (4,0/4,2)
Samfunnsfag	3,7 (4,2 / 4,3)	3,9 (4,0 / 4,4)	4,2 (4,3/4,4)
KRLE	4,3 (4,2 / 4,3)	4,1 (4,4 / 4,5)	4,1 (4,2/4,1)

Kilde: Skoleporten.no Tall i parentes er resultat fra fylket og landet. Rute med – betyr at vi ikke har hatt muntlig eksamen i faget dette året.

Nasjonale prøver (engelsk, lesing og regning) 5. trinn

Skalaforklaring

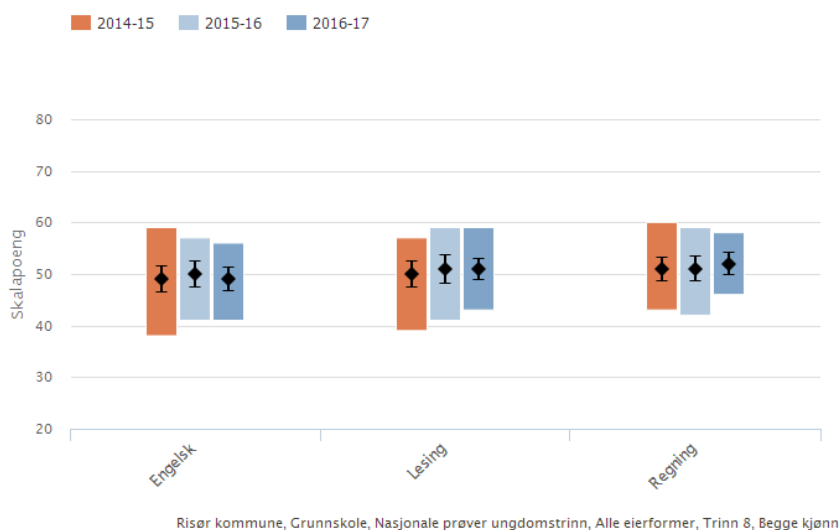
Kilde: www.skoleporten.no

For å få mer utfyllende informasjon om elevenes resultater, er det viktig å se gjennomsnittet i sammenheng med fordelingen av elever på mestringsnivåer. Grensene mellom nivåene i engelsk og regning ble fastsatt høsten 2014 og er nå de samme fra år til år. Det betyr at en endring i andel elever på et gitt nivå fra et år til et annet kan tolkes som en reell endring. En skole kan for eksempel se om de klarer å løfte de svakeste elevene ved at det over tid blir færre elever på nivå 1.

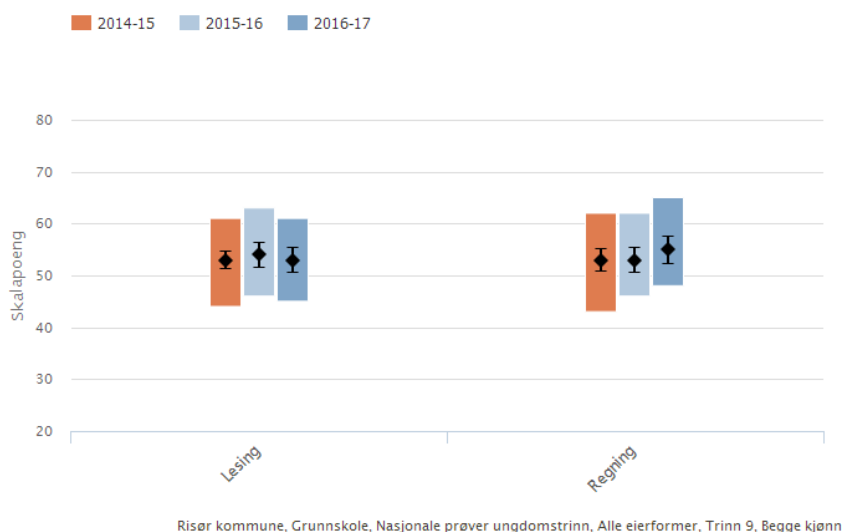
Vi ser av resultatene på prøvene i 5. trinn i barneskolene i Risør kommune at det har vært en positiv endring i fordeling av elever på de ulike mestringsnivåene i engelsk, med færre elever på laveste trinn. I regning har vi både fått færre på laveste nivå og flere på det høyeste. I lesing er fordeling omtrent lik som forrige år.

Ungdomsskolen gjennomfører nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk lesing på 8. og lesing og regning på 9.trinn. Resultatene blir brukt internt på skolen rettet mot enkeltelev, klasser og teamet for å utvikle leseferdigheter og regning.

Resultat 8.trinn:

Resultat 9.trinn:

(Kilde: Skoleporten)

Antall elever (5., 8. og 10. trinn og ved Risør vgs.) som deltar i UEs programmer

Barneskolene har gjennomført entreprenørskapstrening i henhold til LK06 med de kompetansemål som der er definert. Undervisningsmaterieell fra www.UE.no blir vurdert benyttet i undervisningen.

Antall elever	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
Barneskole			70					
“Vårt lokalsamfunn” Hope	-	-	9	12		7	14	11
“Vårt lokalsamfunn” Risør	-	-	61				50	

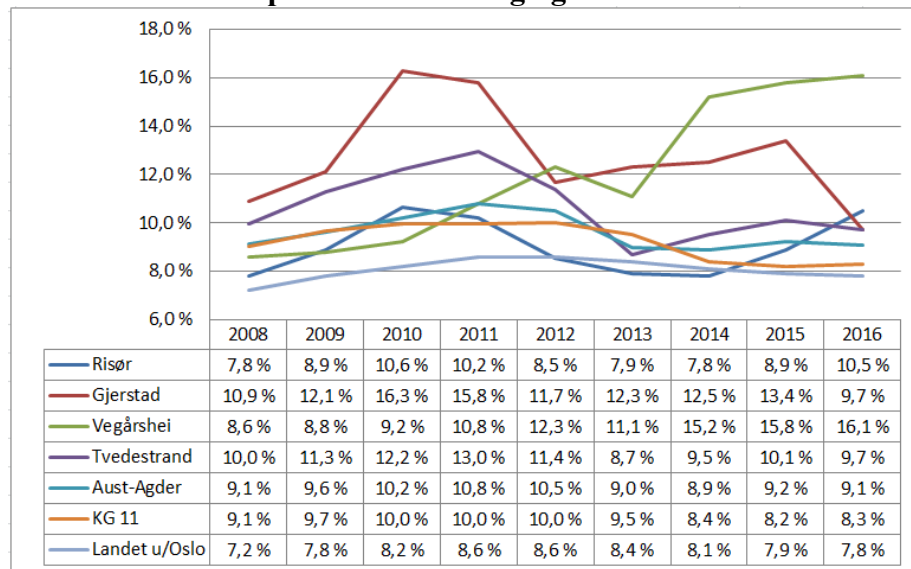
Antall elever	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
“Vårt lokalsamfunn” Søndeled							12	27
Ungdomsskole	77		99			90		
Gründercamp	77	-	-				161	107
Økonomi og karrierevalg	-	-	99				81	107
Elevbedrift						16	16	16
Videregående skole	573	398	19	93	70	181		
Gründercamp	264	231	-					
Ungdomsbedrift	61	38	19	37	33	14		
Diverse kurs	90	-	-	30	37	46		
Kick off	130	80	-			46		

Kilde: Ungt Entreprenørskap, barneskolene og Risør ungdomsskole. Elevbedrifter ved Risør us. i valgfaget Prod. av varer og tjenester. I valgfaget Produksjon av varer og tjenester oppretter elevene elevbedrifter. I februar 2016 gjennomførte 10. trinn gründercampen Grønt og genialt.

1.1.3 Spesialundervisning i grunnskolen

Andel av elever med rett til spesialundervisning har økt de siste årene. Vi ligger nå over fylkes- og landsgjennomsnitt. Noen av tiltakene som er satt inn er svært ressurskrevende både økonomisk og menneskelig.

Andel elever med spesialundervisning i grunnskolen

Kilde: KOSTRA Tabell: 09397: D. Grunnskoleopplæring - nivå 3 (K) Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning

Andel elever med spesialundervisning fordelt på klassetrinn

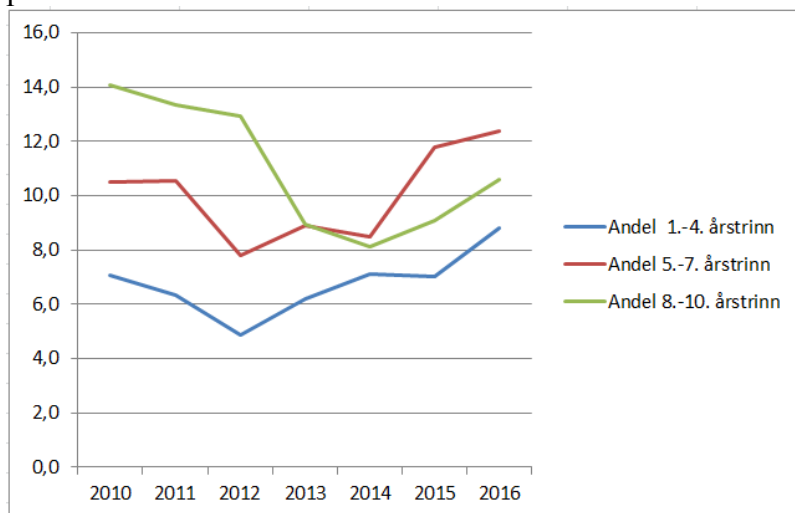
Status	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gjennomsn. Risør (AA/landet u/Oslo)	8,9 (9,9/7,8)	10,6 (10,2/8,2)	10,2 (10,8/8,6)	8,5 (10,5/8,6)	7,9 (9,0/8,4)	7,8 (8,9/8,1)	8,9 (9,2/7,9)	10,5 (9,1/7,8)
1. - 4. trinn	6,1	7,1	6,3	4,9	6,2	7,1	7,0	8,8
5. - 7. trinn	10,2	10,5	10,5	7,8	8,9	8,5	11,8	12,4
8. - 10. trinn	10,9	14,1	13,3	12,9	9,0	8,1	9,1	10,6

Kilde: KOSTRA tabell 06804. Andel elever med spesialundervisning

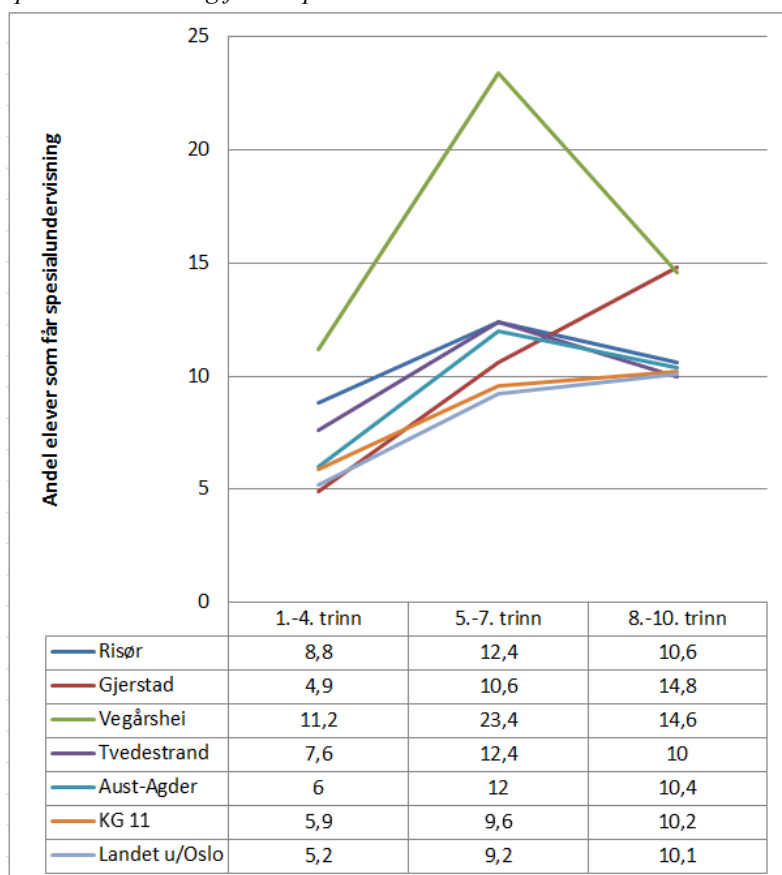
Mål for perioden	2015	2016	2017	2018	2019
Gjennomsnitt i Risør	8	8	8	8	8

1. - 4. trinn	Øke	Øke	Øke	Øke	Øke
5. - 7. trinn	Holde stabil	Holde stabil	Holde stabil	Holde stabil	Holde stabil
8. - 10. trinn	Redusere	Redusere	Redusere	Redusere	Redusere

Reduksjonen var i perioden 2010-2014 i de høyere årstrinn, mens det var en økning på de laveste årstrinnene i samme periode. Utviklingen var dermed i tråd med målsetningene, å øke på 1.-4. trinn og redusere på 8.-10. trinn. De siste par årene, har det imidlertid vært en økning på alle trinn i Risør kommune.

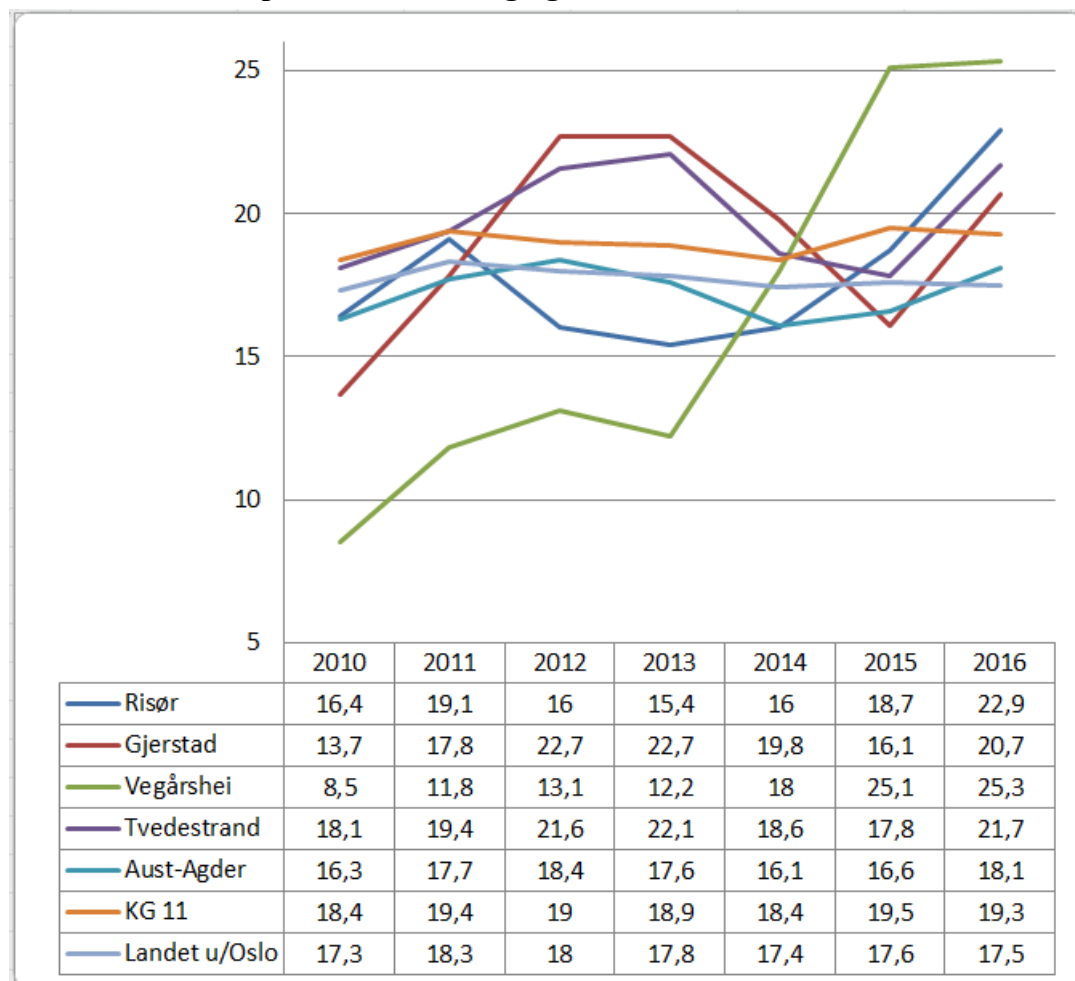

KOSTRA 06804: D1. Konsern - Grunnskoleopplæring - nøkkeltall (K) Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning fordelt på klasstrinn

Kilde: KOSTRA Tabell: 04897: D. Grunnskoleopplæring - nivå 2 (K) Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 2016

Andel timer med spesialundervisning i grunnskolen

Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt. Kilde: SSB Tabell: 04897: D. Grunnskoleopplæring - nøkkeltall (K)

Læringsmiljø

Ungdomsskolen har arbeidet systematisk med å sikre et best mulig skolemiljø for alle elevene. I forhold til oppsatte mål for 2015 viser undersøkelsen at elevene på 10. trinn gir bedre skår på de fleste områdene. Men undersøkelsen viser noe høyere andel elever som rapporterer om mobbing. Dette faller også sammen med elevsakene vi arbeidet med i samme periode. Målet for 2015 er opprettholdt i forhold til resultatet fra 2014.

	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
7. trinn								
- Mobbing	1,5 (1,5 / 1,4)	1,3 (1,5 / 1,4)	1,4 (1,5 / 1,4)	1,5 (1,4 / 1,4)	1,3 (1,3 / 1,3)	1,1 (1,3 / 1,2)	1,2 (1,3 / 1,2)	1,1 (1,3 / 1,3)
- Mestring	-	3,8 (3,8 / 3,9)	3,9 (3,9 / 3,9)	3,8 (3,8 / 3,9)	4,1 (4,0 / 4,0)	4,3 (4,0 / 4,1)	4,1 (4,0 / 4,1)	4,1 (4,0 / 4,1)
- Faglig utfordring	-	-	-	4,1 (4,0 / 4,0)	4,0 (3,9 / 3,9)	4,3 (4,1 / 4,0)	4,1 (4,1 / 4,1)	4,3 (4,2 / 4,1)
10. trinn								
- Mobbing	- (1,5 / 1,4)	1,4 (1,5 / 1,4)	1,3 (1,4 / 1,4)	1,6 (1,5 / 1,4)	1,1 (1,3 / 1,3)	1,2 (1,3 / 1,2)	1,2 (1,3 / 1,2)	1,3 (1,4 / 1,3)
- Mestring	-	3,8 (3,8 / 3,8)	3,8 (3,8 / 3,8)	3,5 (3,7 / 3,8)	4,1 (3,9 / 3,9)	4,1 (3,9 / 4,0)	3,9 (3,8 / 4,0)	4,0 (3,9 / 4,0)
- Faglig utfordring	-	4,4 (4,1 / 4,1)	4,1 (4,1 / 4,1)	4,3 (4,0 / 4,1)	4,3 (4,1 / 4,1)	4,4 (4,1 / 4,2)	4,3 (4,2 / 4,2)	4,2 (4,3 / 4,2)
Vgs 1.tr								
- Mobbing	1,2 (1,3 / 1,3)	1,4 (1,4 / 1,3)	1,4 (1,3 / 1,3)	1,4 (1,4 / 1,3)	1,1 (1,2 / 1,2)	1,1 (1,2 / 1,1)	1,1 (1,2 / 1,1)	1,2 (1,3 / 1,2)
- Mestring	-	3,6 (3,7 / 3,8)	3,8 (3,8 / 3,8)	3,6 (3,7 / 3,8)	3,9 (3,8 / 3,9)	4,0 (3,9 / 4,0)	3,9 (3,9 / 4,0)	4,0 (3,9 / 4,0)
- Faglig utfordring	-	3,9 (4,1 / 4,2)	4,2 (4,2 / 4,2)	4,2 (4,2 / 4,2)	4,2 (4,2 / 4,2)	4,4 (4,3 / 4,3)	4,4 (4,3 / 4,3)	4,4 (4,4 / 4,3)

Kilde: Skoleporten (www.skoleporten.no). Tallene i parentes er Aust-Agder / landet. Skala 1-5, hvor høy verdi betyr positivt resultat. Unntakene er mobbing på skolen hvor lav verdi er positivt. I elevundersøkelsen 2013

(2013-14) var det andre spørsmål i underkategoriene og nye områder som er tatt med. Dette må en være oppmerksom på når en ser på hele elevundersøkelsen og ved sammenligning med resultater for tidligere år.

Mål for perioden	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
7. trinn					
- Mobbing	1,4	1,3	1,2	1,2	1,1
- Mestring	3,8	3,9	3,9	4,2	4,2
- Faglig utfordring	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2
10. trinn					
- Mobbing	1,5	1,4	1,3	1,3	1,2
- Mestring	3,6	3,7	3,8	3,8	4,0
- Faglig utfordring	4,3	4,3	4,4	4,4	4,4

UngData

UngData-undersøkelsen ble gjennomført første gang høsten 2013 på alle trinn ved Risør videregående skole. I 2016 ble gjennomføringen samordnet med øvrige kommuner i regionen, og kun gjennomført i 1. klassetrinn ved Risør vgs. Undersøkelsen har vært gjennomført på alle trinn i ungdomsskolen både i 2013 og 2016.

Nytt av 2016 er spørsmål om selvskading og forsøk på å ta sitt eget liv, og urovekkende mange ungdommer i Risør svarer “ja” på disse spørsmålene. Dette vil være tema på UngData konferanse i november 2016. Sammenlignet med resultatene fra 2013, viser undersøkelsen gjennomført våren 2016 at ungdommene oppgir å være mer aktive i idrett, andelen med erfaring med rus og hasj har gått fra å være noe under til noe over landssnitt, og det er noe lavere svarprosent på angst og enkeltindikatorer i samleindikatoren “depressivt stemningsleie”. Vi er forsiktige med å trekke sluttsatser før dypere analyse av dataene foreligger.

1.1.4 Videregående opplæring

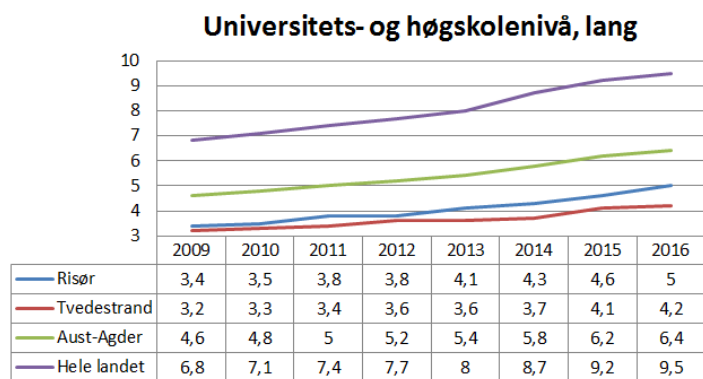
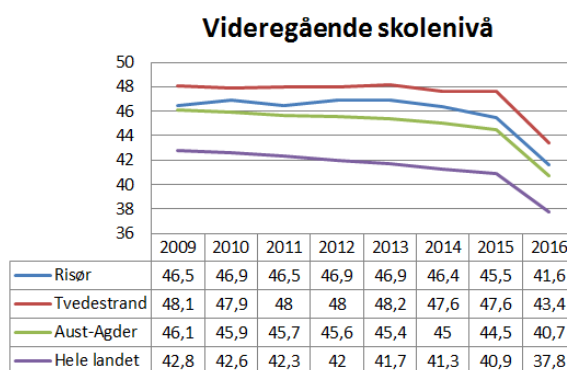
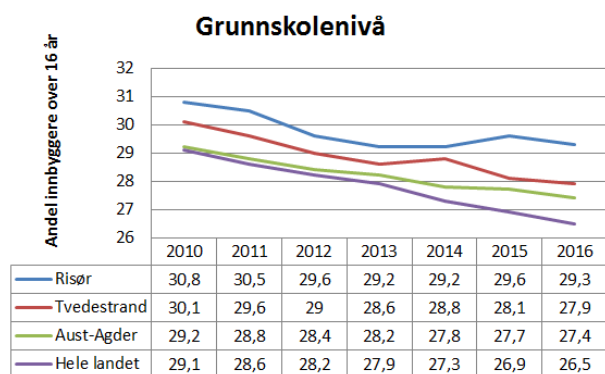
Videregående opplæring er et fylkeskommunalt ansvar. Det er likevel viktig at Risør kommune følger utviklingen ved Risør videregående skole, ettersom den har en viktig plass i Risørsamfunnet, og majoriteten av Risør kommunes ungdommer er elever der. Risør kommunes ledelse og flere av tjenesteområdene har jevnlig dialog og samarbeid med skolen.

Utdrag fra Aust-Agder fylkeskommunes Årsberetning 2016¹: I løpet av 2016 har skolen fått rustet opp D-blokka med nytt ventilasjonsanlegg, ny belysning og nytt brannvarslingsanlegg. Arbeid med ventilasjonsanlegg i A-blokka planlegges våren 2017. Sentrale aktiviteter har vært skolens satsing på kompetanseheving innen vurdering for læring, deltakelse i IKO-prosjektet (Identifisering, Kartlegging og Oppfølging) og utvikling av gode rutiner for oppfølging av de nye fraværsreglene. Elevundersøkelsen fra høsten 2016 viser at skolen ligger på topp i fylket når det gjelder vurdering for læring og fraværstatistikker viser en kraftig nedgang i elevfraværet per desember.

1.1.5 Utdanningsnivå i befolkningen

I tråd med utviklingen i landet og det økende behovet for arbeidskraft med høyere kompetanse, har det vært en gradvis reduksjon i andel personer med grunnskole som høyeste fullførte utdanningsnivå i Risør fra hele 55,7 % i 1970 til 29,3 % i 2016. Mens nedgangen har fortsatt i landet og fylket, er det i Risør en økning fra 2013, og andelen ligger godt over lands- og fylkesgjennomsnittet. Økningen i andel med høyere utdanning har imidlertid en jevn økning, i Risør som i fylket og landet.

¹ <https://www.austagderfk.no/contentassets/ad080b243536468991e66bf2346ff97a/arsrapport-2016.pdf>

Kilde: SSB tabell 09429. Andel innbyggere over 16 år med grunnskole, videregående skole og lang universitets- eller høgskoleutdannelse som høyeste kompetansenivå.

1.2 VI SKAL UTVIKLE TALENTER INNEN KUNST, KULTUR OG IDRETT

1.2.1 Elever på videregående skole med musikk/dans/drama/idrettslinje

	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014
Musikk	1	1		
Dans	1	1		
Drama	1		2	
Idrettsfag	1	2	5	

Kilde: Risør ungdomsskole. Tallene viser hvor mange avgangselever fra Risør ungdomsskole det enkelte år som skoleåret 2013-14 studerer disse linjene (vg1, vg2 og vg3).

1.2.2 Kulturskolen Øst i Agder

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antall elever	171	155	172	181	167	175
Korpsplasser	40	40	41	41	40	40
Teaterplasser **)	6	6	6	6	0	0

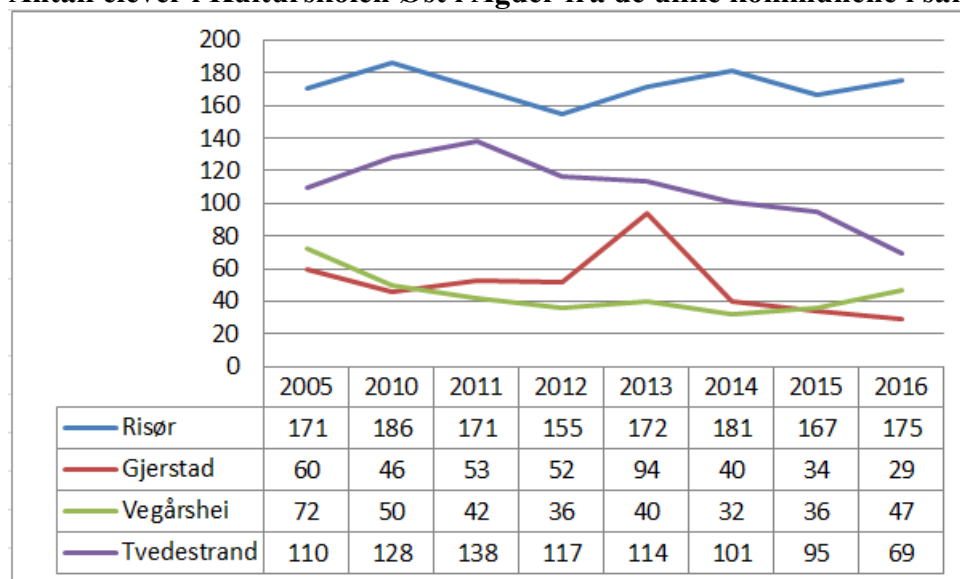
Kilde: Kulturskolen Øst i Agder. Samme elev kan være registrert i flere disipliner.

**) Teaterplassene brukes til kapellmester i Ungdomsteateret. I følge Kulturskolens handlingsplan 2008-2015 vedtatt i formannskapet 13.01.2009 (PS 4/09) skal Kulturskolen øst i Agder bl.a. være et kompetansesenter for det frivillige kulturlivet. Noe av det Kulturskolen gjør i den anledning er å sørge for kapellmester til Ungdomsteateret og støtte økonomisk med vel kr. 50 000,- pr år ved at Ungdomsteateret kun betaler elevplasspris tilsvarende 6 elever for kapellmesteren, og ikke for adjunkt med topp ansiennitet tilsatt i 11% stilling. I 2013-2015 er 40 -50 ungdommer med etter audition i ungdomsteateret. Her er det også deltakere fra andre kommuner.

Mål for perioden	2014	2015	2016	2017
Antall elever	208	246	246	246
Korpsplasser	41	41	41	41
Teaterplasser	6	6	6	6

I følge Kulturskolens handlingsplan 2008-2015 skal Kulturskolen øst i Agder ha 600 elever totalt i 2015 (inkludert korps, teater o.l.). Det vil si en økning på 223 elever totalt og ca. 75 i Risør frem til 2015. Foreløpige mål for 2016 og 2017 er å beholde elevtallet fra 2015.

Antall elever i Kulturskolen Øst i Agder fra de ulike kommunene i samarbeidet

Kilde: SSB tabell 04692. Antall elever fra kommunen i musikk- og kulturskoler.

1.2.3 Medlemmer i lag og foreninger knyttet til Norges Idrettsforbund

Antall medlemmer	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0-12 år	65 %	68 %	69 %	70 %	60 %	71 %	77 %	74 %
13-19 år	54 %	59 %	57 %	63 %	64 %	61 %	58 %	73 %
20 år og eldre	21 %	24 %	24 %	23 %	24 %	24 %	21 %	29 %

Kilde: Norges Idrettsforbund (NIF). Tallene angis i prosent av antall personer innenfor aldersgruppen i Risør kommune. En person kan være registrert flere ganger ved å være medlem i flere foreninger

1.2.4 Deltakere i korps, teater, bandverkstedet

	Vår 2013	Høst 2013	Vår 2014	Høst 2014	Vår 2015	Høst 2015	Vår 2016
Antall deltakere Risør Barneteater	18	18	18	0	0	13	0
Antall deltakere i Risør Ungdomsteater	50	50	50	50	50	50	37
Antall deltakere i korpsvirksomhet	59	59	61	61	61	61	
Antall deltakere Risør Bandverksted	45	51	59	63	66	60	60

Risør barneteater hadde ingen aktivitet høst 2014 og vår 2015 på grunn av permisjon.

1.2.5 Medlemmer i lag og foreninger som søker kulturmidler

Medlemmer i lag og foreninger som ikke er knyttet til Norges idrettsforbund kan til en viss grad registreres manuelt, for eksempel ved søknad om kulturmidler hvor det også skilles mellom medlemmer under og over 17 år. Indikatoren ble etterspurt politisk, og det vil sees nærmere på en hensiktsmessig måte å kartlegge antall medlemmer i forbindelse med søknad om kulturmidler i 2015.

1.2.6 Deltakere i FFO (fotballfritidsordning)

	Høst 2012	Vår 2013	Høst 2013	Vår 2014
Antall deltakere i FFO	62	48*)	55	34**)

Kilde: SFO, Risør kommune. Tallene er oppgitt for Risør barneskole / Sønedeled skole / Hope skole.

*) Skoleåret 2012-2013 var det 62 elever med ved oppstart, men en del falt fra i løpet av året.

***) I tillegg gis et tilbud til elever i 8. klasse, men SFO har ikke oversikt over disse

1.2.7 Mottakere av lokale, regionale og nasjonale stipendordninger

Hvert år deler Risør kommune ut til sammen 4 stipender: to **stipend til unge talenter** mellom 10 og 19 år, hvert på kr. 10 000,- i 2016. Ett stipend går til en utøver innen musikk, drama, litteratur eller visuell kunst, og det andre innen idrett. Et **prosjektstipend** pålydende kr. 30 000 tildeles skapende kunstnere innen kunstheltene visuell kunst, musikk og litteratur. Risør kommunes **kunststipend** var kr 210 000 i 2016. Leie av atelier i Risør Kunspark inngår som en del av stipendet og skal brukes i stipendperioden. Etter endt stipendperiode får kunstner tilbud om redusert leie av atelier i et år.

2) Regional utvikling

2.1 VI SKAL STYRKE DET INTERKOMMUNALE SAMARBEIDET

2.1.1 Vertskommunesamarbeid, § 27-samarbeid, IKS og AS

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2016
Vertskommunesamarbeid	10	10	9*)	11**)	11	11	11
Kommunal § 27 samarbeid	7	7	7	7	5	5	5
IKS	2	2	2	2	2	3	3
AS	6	6	6	6	10	10	10

Kilde: Samarbeid på tvers i Østre-Agder og Risør kommune. *) Samarbeid om erstatningsordningen for tidligere barnehjemsbarn avsluttet. **) Risør gikk inn i samarbeidet om undersøkelsesfasen i barnevernet. I 2013 er det også interkommunalt samarbeid om kommunal øyeblikkelig hjelp på Myratunet i Arendal. Interkommunalt barnevern med Gjerstad som vertskommune ble iverksatt i januar 2016.

Det er en målsetning med tettere samarbeid innen flere områder. Vurdering av nye interkommunale samarbeid er i stor grad preget av pågående kommunereformprosess.

2.1.2 Brukerundersøkelser for de interkommunale tjenestene

Det har hittil ikke vært gjennomført brukerundersøkelser for de interkommunale tjenestene.

2.2 VI SKAL DELTA AKTIVT I UTVIKLING AV REGIONEN

2.2.1 Energikostnader i Risør kommune

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kommunale energikostnader per innbygger		9 741	9 663	7 815	8064	7361	6737	9016
Energikostnader til administrasjonslokaler	662	602	542	413	599	476	435	499
Energikostnader til skolelokaler	1 995	1 812	1 689	1 388	1418	1415	1205	1362

Kilde: SSB tabell 09576 Nærmiljøinnats i kommuner og fylkeskommuner. Kostnader i 1000 kroner

2.2.2 Miljøfyrtårnsertifiserte bygg

Det er foreløpig ingen miljøfyrtårnsertifiserte bygg i Risør kommune og tidsrammene er forskjøvet. Kommunehuset ble påbegynt som pilotbygg i 2015. Arbeidet skjer etter en prioritert liste.

Mål for perioden	2014	2015	2016	2017
Administrasjonsbygg	1*)	1*)	1*)	
Skoler	3**)	3**)		2**)

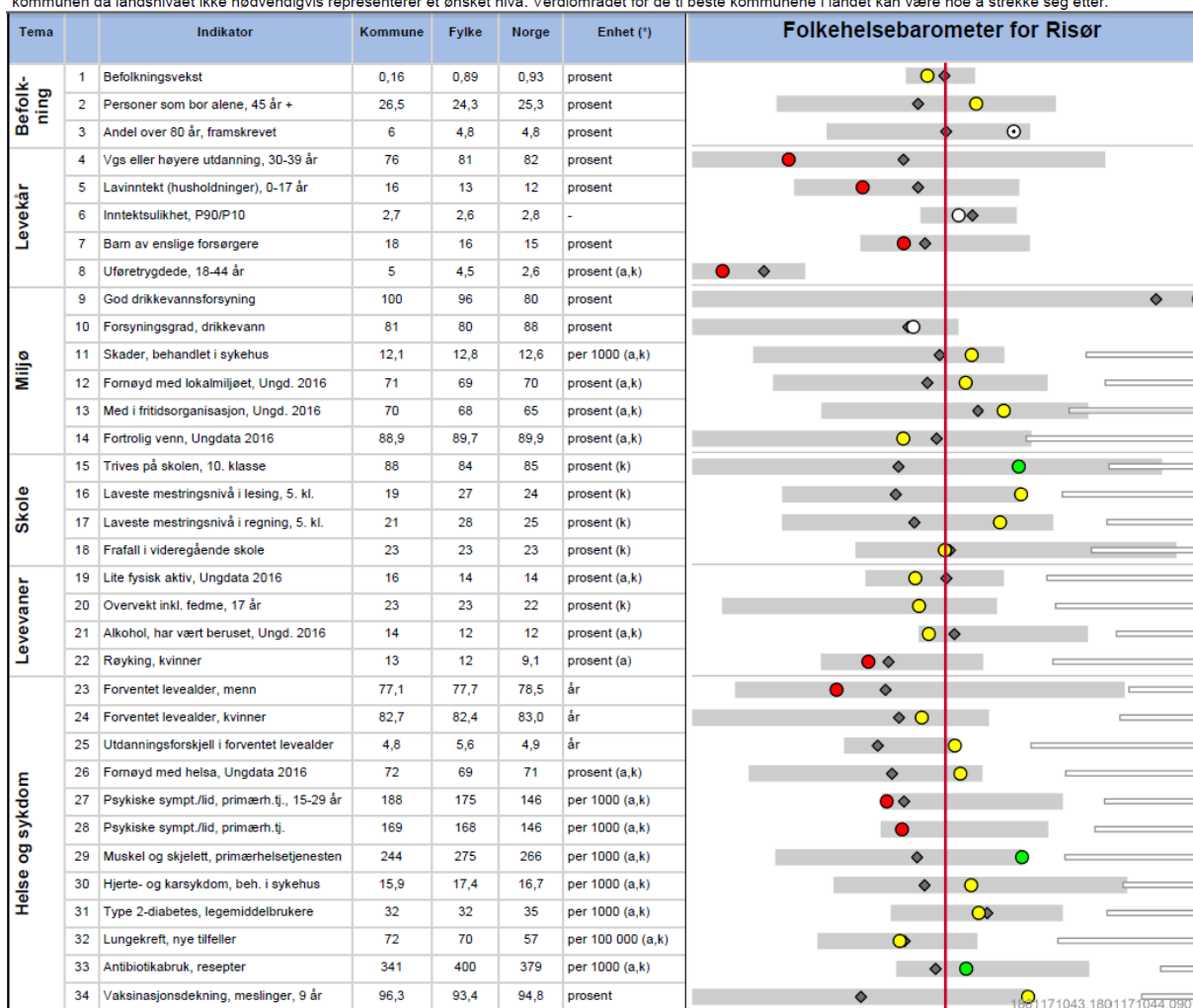
Kilde: Risør kommune. *) Kommunehuset **) Risør barneskole, Trollstua barnehage

2.2.3 Folkehelsebarometeret, utvalgte parametere

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall i kommunen og fylket med landstall. Forskjellen mellom kommunen og landet er testet for statistisk signifikans. Klikk på indikatornavnene nedenfor for å se utvikling over tid i kommunen. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. I KommuneHelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes statistikk uten alders- og kjønnsstandardisering samt utfyllende informasjon om indikatorene. For mer informasjon, se www.fhi.no/folkehelseprofiler

- Kommunen ligger signifikant bedre enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landsnivået
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- Verdien for landet som helhet
- Variasjonen mellom kommunene i fylket
- De ti beste kommunene i landet

En «grønn» verdi betyr at kommunen ligger bedre enn landet som helhet, men vær oppmerksom på at det likevel kan innebære en viktig folkehelseutfordring for kommunen da landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert og k = kjønnsstandardisert

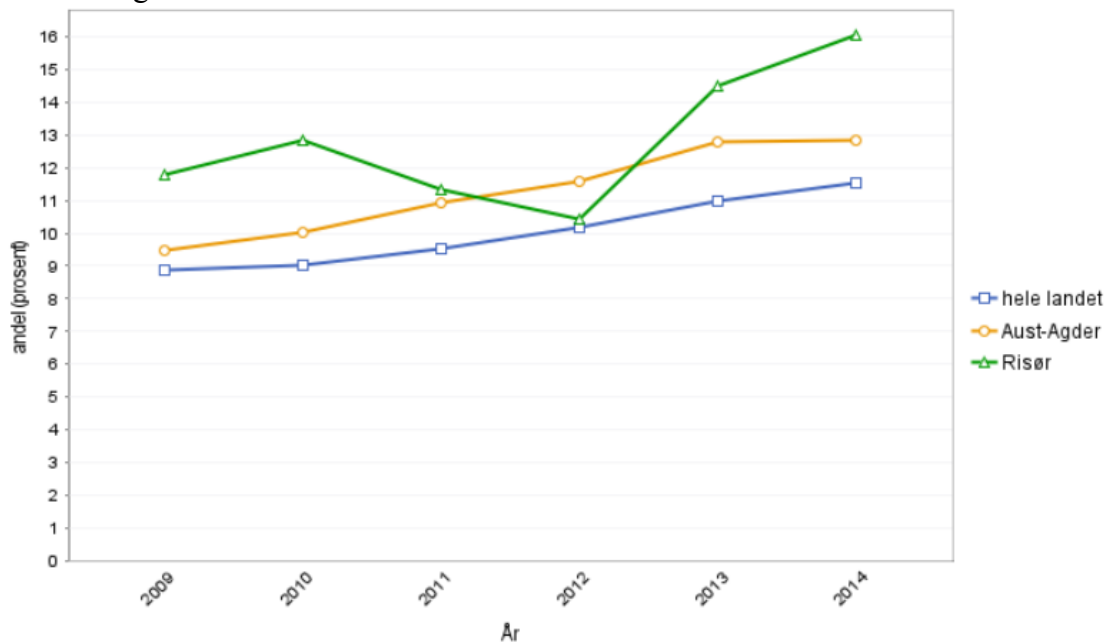
1. 2015, 2. 2016, i prosent av befolkningen. 3. 2025, beregning basert på middels vekst i fruktbarhet, levealder og netto innflytting. 4. 2015, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utd.). 5. 2014, barn som bor i hushold. med inntekt under 60 % av nasjonal median. 6. 2014, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 7. 2013-2015, 0-17 år, av alle barn det betales barnetrygd for. 8. 2013-2015, mottakere av varig uførepensjon. 9. 2015, definert som tilfredsstillende resultater mht. E. coli og stabil drikkevannsforsyning. Omfatter godkjenningsspliktige vannverk. 10. 2015, befolkning tilknyttet godkjenningsspliktige vannverk i prosent av totalbefolkningen. 11. 2013-2015. 12. U.skole, svært eller litt fornøyd. 13. U.skole, ved undersøkelsestidspunktet. 14. U.skole, svarer «ja, helt sikkert»/«ja, det tror jeg» på om de har minst én fortrolig venn. 15. Skoleåret 2010/11-2015/16, skoleåret 2012/13 finnes ikke i statistikken pga. endring i tidspunkt. 16/17. Skoleåret 2013/14-2015/16. 18. 2013-2015, omfatter elever bosatt i kommunen. 19. U.skole, fysisk aktiv (svett og andpusten) mindre enn én gang i uken. 20. 2012-2015, KMI som tilsvarende over 25 kg/m2, basert på høyde og vekt oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 21. U.skole, drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset én gang eller mer ilt. siste 12 mnd. 22. 2011-2015, fødselsregister, fødselsregister som oppga at de røykte i begynnelsen av svangerskapet i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 23/24. 2001-2015, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 25. 2000-2014, vurdert etter forskjellen i forventet levealder, ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 26. U.skole, svært eller litt fornøyd. 27. 2013-2015, brukere av fastlege og legevakt. 28. 2013-2015, 0-74 år, brukere av fastlege og legevakt. 29. 2013-2015, 0-74 år, muskel- og skjelettplager og -sykdommer (ekskl. brudd og skader), brukere av fastlege og legevakt. 30. 2013-2015. 31. 2013-2015, 30-74 år, brukere av blodglukosesenkende midler, ekskl. insulin. 32. 2006-2015. 33. 2015, 0-79 år, utleveringer av antibiotika på resept. 34. 2011-2015. For Ungdata-indikatorer er fylkes- og landstall gjennomsnitt over tre år. Datakilder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Norsk pasientregister, Ungdata-undersøkelsen fra Velferdsløstjenestene fastlege og legevakt (KUHR-databasen i Helsedirektoratet), Reseptregisteret, Kreftregisteret og Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK. For mer informasjon, se khs.fhi.no

Sammenlignet med landet utmerker Risør kommune seg negativt på flere områder:

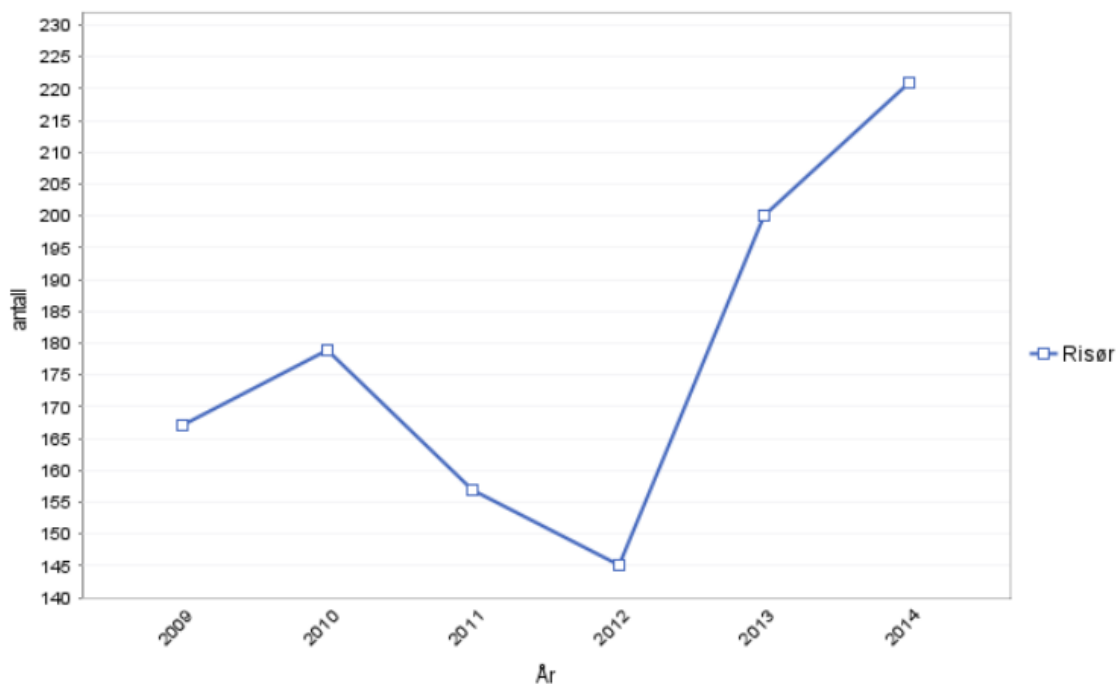
- lavere andel med videregående eller høyere utdanning
- høyere andel barn i alderen 0-17 år i lavinntektsfamilier

- høyere andel unge uføretrygdde (18-44 år)
- høyere andel med psykiske symptomer og lidelser
- høyere andel med lungekreft og KOLS

Andelen **barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt** er høyere enn i landet som helhet, og har steget de siste årene. Lav inntekt defineres her som under 60 prosent av nasjonal medianinntekt. Økningen kan sees i sammenheng med økning i antall barn i innvandrershusholdninger, andel enslige foreldre med lav inntekt, lavt utdanningsnivå og arbeidsledighet.

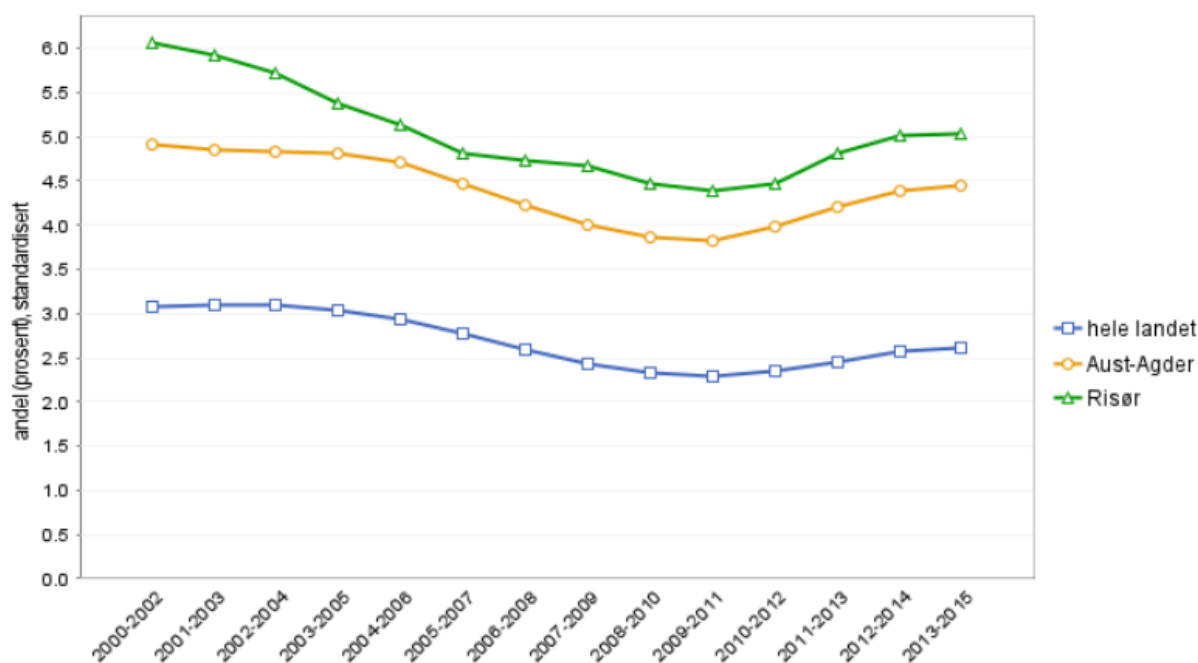
Lavinntekt (husholdninger) (B) – EU60, 0-17 år, andel (prosent)

Lavinntekt (husholdninger) (B) – EU60, 0-17 år, antall personer

Risør kommune har de senere årene økt oppmerksomheten rundt barns deltakelse og familienes økonomiske situasjon. Behov skal fanges opp av kommunens hjelpetilbud til barn og unge (oversikt finnes på kommunens hjemmeside). NAV-leder rapporterer på oppfølging av Tiltaksplan for bedre levekår blant barn og unge (2013) i Helse- og omsorgskomiteen årlig.

Gruppen som mottar uføreytelser er en utsatt gruppe helsemessig (fysisk og psykisk) og materielt. Hvor mange som mottar uføreytelser er en indikator på helsetilstand, men må ses i sammenheng med næringslivet, utdanningsnivået og jobbtilbudet i kommunen. Grupper som står utenfor arbeidsliv og skole har oftere dårligere psykisk helse og mer usunne levevaner enn de som er i arbeid. De siste ti årene har andelen som får sykemelding og uføretrygd vært høyere i Norge enn i andre OECD-land. Økte helseproblemer i befolkningen kan ikke forklare dette. Årsakene til sykefravær og uførepensjon er vanskelige å fastslå. Ofte er de sammensatte, og forhold som usikker arbeidssituasjon, nedbemanning og livsstilsfaktorer kan påvirke sykefraværet og andelen som søker om uføreytelser. Flertallet av sykemeldinger og langvarige trygdestønader gis for muskel- og skjelettlidelser og psykiske lidelser som angst og depresjon.

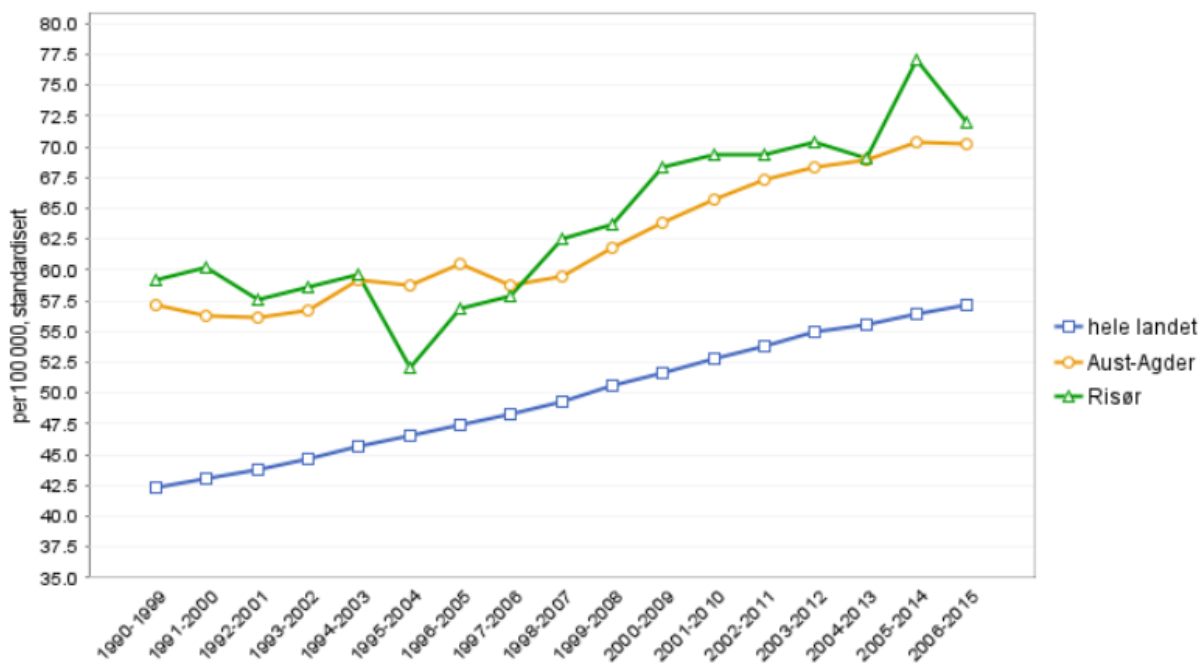
Uføretrygdde (B) – kjønn samlet, 18-44 år, varig uførepensjon, andel (prosent), standardisert. Andelen utgjøres av personer som mottar uføreytelser samlet, varig uførepensjon og arbeidsavklaringspenger i prosent av befolkningen i alderen 18 - 44 år. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 3-årsperioder). Uføreytelser er stønadsordninger for å sikre inntekt til livsopphold for personer 18-66 år som har fått inntektsevnen varig nedsatt på grunn av sykdom eller funksjonshemming. Det er mulig å motta både varig uførepensjon og arbeidsavklaringspenger samtidig, men de dette gjelder telles bare én gang i samlede uføreytelser.

Resultatene fra UngData-undersøkelsen våren 2016 bekrefter behovet for å gi særlig oppmerksomhet til **psykisk helse** blant ungdom, i Risør, i Agder og landet for øvrig. Andelen ungdom som har skadet seg selv (ungdomsskolen: 26% i Risør/22,5% i Agder/21,5% i landet) og andelen som har forsøkt å ta sitt eget liv (ungdomsskolen: 9% i Risør/7,5% i Agder/7,2% i landet) er bekymringsfullt. På disse spørsmålene i undersøkelsen på ungdomsskolen er det over dobbelt så mange jenter som gutter som svarer "ja". Blant elever på videregående skole trinn 1 ligger andelen noe høyere i landet enn i Agder, men også her er det over dobbelt så mange jenter som svarer "ja" på om de noen gang har skadet seg selv/forsøkt å ta sitt eget liv,

og enda større overrepresentasjon av jenter blant de som har gjort det i løpet av de siste 12 månedene. *Kilde: sammenstilling av resultat fra KoRus Sør 25.08.16.*

Kommuneoverlegen og ungdomskontakt samarbeider med folkehelsekoordinator i Tvedestrand kommune, og har opprettet kontakt med kompetansesentrene RBUP, RVTS og KoRus Sør, med utgangspunkt i UngData-resultatene. Økt tilstedeværelse av helsepersonell i skolen, undervisning i psykologisk førstehjelp på flere klassetrinn og fortsatt gjennomføring av det forebyggende programmet Kjærlighet og grenser er blant de mest sentrale tiltakene.

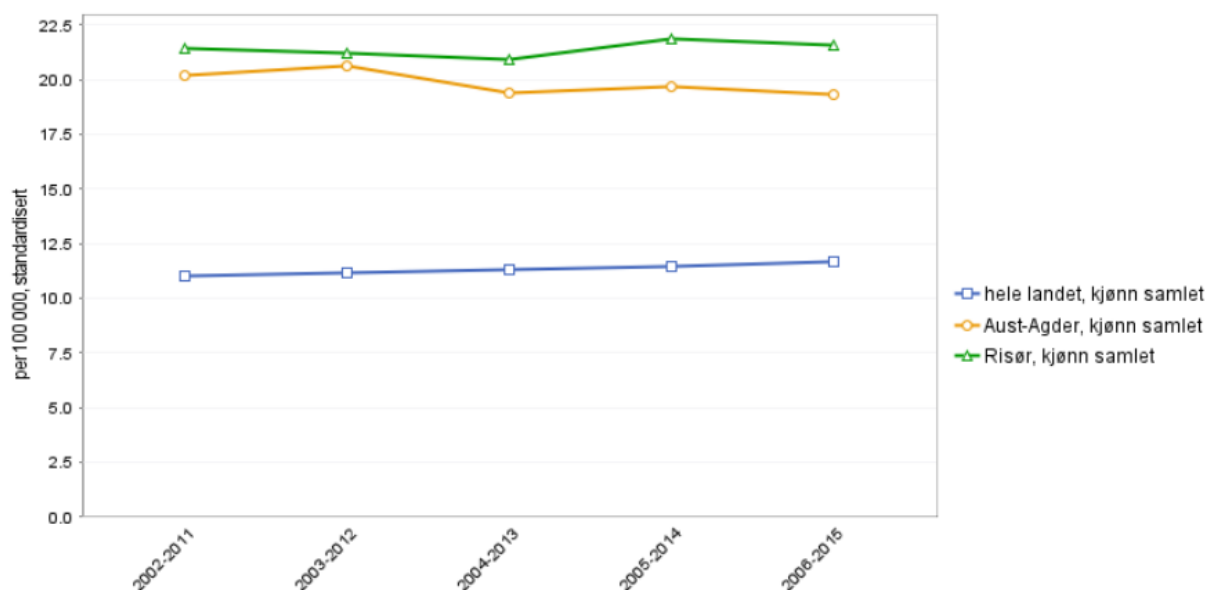
Kosthold, fysisk aktivitet, røyke- og alkoholvaner er faktorer som har betydning for **kreftforekomsten**. Det anslås at ett av tre krefttilfeller henger sammen med levevaner. En endring i befolkningens levevaner har derfor et stort potensiale til å redusere risikoen for å utvikle kreft. Kreftforekomst og -dødelighet varierer med hvor man befinner seg på den sosiale rangstigen. Om lag 20 prosent av kreftdødsfallene blant menn og 30 prosent blant kvinner ville vært unngått dersom alle hadde hatt samme dødelighet som det gruppen med høyere universitetsutdanning har (Elstad, 2006). Hittil har det først og fremst vært menn som har fått lungekreft. Nå haler kvinnene innpå.

Nye tilfeller av kreft per 100 000 innbyggere per år. Statistikken viser 10 års gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for 10-årsperioder).

Informasjon om tidlig død (her definert som død før 75 års alder) av gitte sykdomsgrupper gir oss viktig informasjon om hvor vi bør sette inn forebyggende tiltak. Dagens dødsårsaksmønster gjenspeiler ikke nødvendigvis befolkningens levevaner de siste årene. De viktigste dødsårsakene i Norge i dag er **hjerte- og karsykdommer og kreft**. I Risør er det færre som dør av hjerte- og karsykdommer og kreft enn i fylket og landet, men høyere forekomst av **KOLS som årsak til tidlig død** enn i fylket og landet. Dødsårsaksstatistikken utarbeides på grunnlag av dødsmeldinger fra offentlige leger. I tillegg innhentes opplysninger fra Kreftregisteret, Medisinsk fødselsregister, statistikk over veitrafikkulykker og resultater av obduksjoner fra sykehus og rettsmedisinske undersøkelser. Ved kodingen av dødsårsaker skal man velge den underliggende dødsårsaken som er oppgitt av utstedende lege. Underliggende dødsårsak er definert som den sykdom eller skade som etter legens mening, startet rekken av de tilstander som ledet direkte til døden.

Statistikken som viser fordeling på dødsårsak kan dermed være et utslag av ulik praksis for koding blant legene.

Dødelighet, tidlig død (B) – KOLS (J44), 0-74 år, per 100 000, standardisert

Oversiktsdokument for helsetilstanden i Risør kommune, hvor indikatorene ovenfor og andre relevante tema omtales nærmere, ble behandlet politisk november 2015. Dokumentet skal legges til grunn for videre kommunal planlegging og prioritering av tiltak. Kortversjon og bakgrunnsdokument finnes på kommunens hjemmeside:

<http://www.risor.kommune.no/tjenester-a-a/helse/folkehelse/>

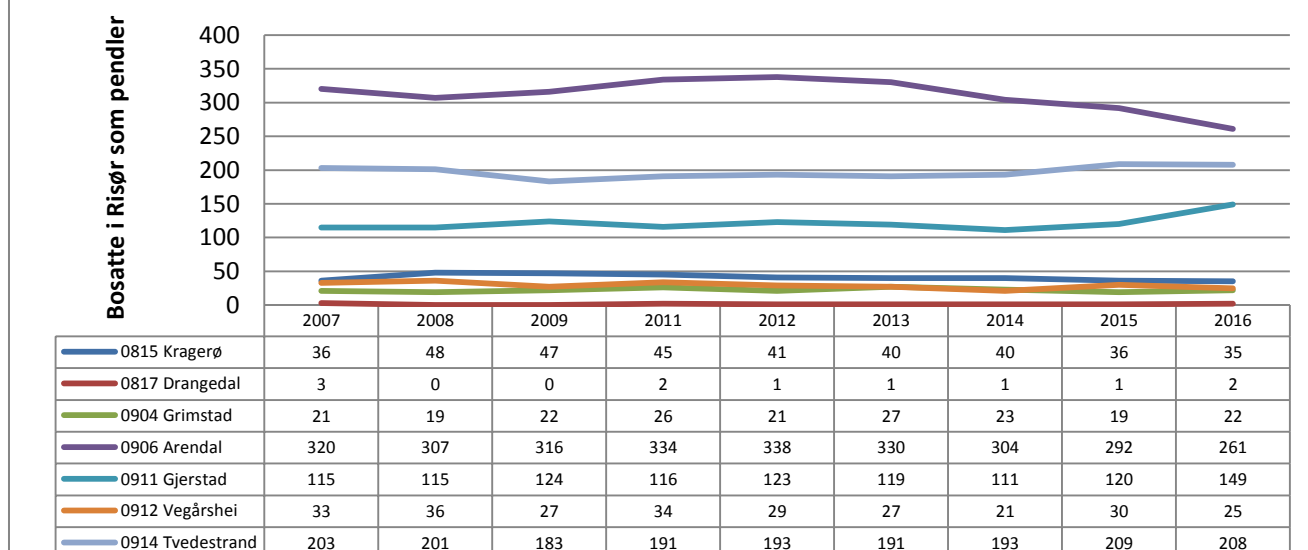
2.2.4 Arbeidsregion og pendlingsstrøm

En helhetlig og strategisk utvikling krever et nært og forpliktende samarbeid mellom kommuner, det regionale/statlige nivået og privat sektor. Dette gjelder både i Risør kommune, men også for Østre Agder og Agder/Sørlandet. Risør er en del av det regionale bo- og arbeidsmarkedet og det er viktig å arbeide i tråd med Agders regionale plan for innovasjon og bærekraftig verdiskaping på Agder – VINN Agder 2015 – 2030.

Gjennom 2016 arbeidet Risør sammen med regionen for å oppnå den strategiske næringsplanen sitt hovedmål om at: “Østre Agder skal ha et våkent, voksende og vitalt næringsliv med en sysselsetningsutvikling som er bedre enn gjennomsnittet i Norge”.

I et bo- og arbeidsmarked er Arendalsregionen svært viktig for Risør. Det er flere innbyggere som reiser ut av Risør kommune enn inn (i forbindelse med arbeid).

Utpendling fra Risør kommune

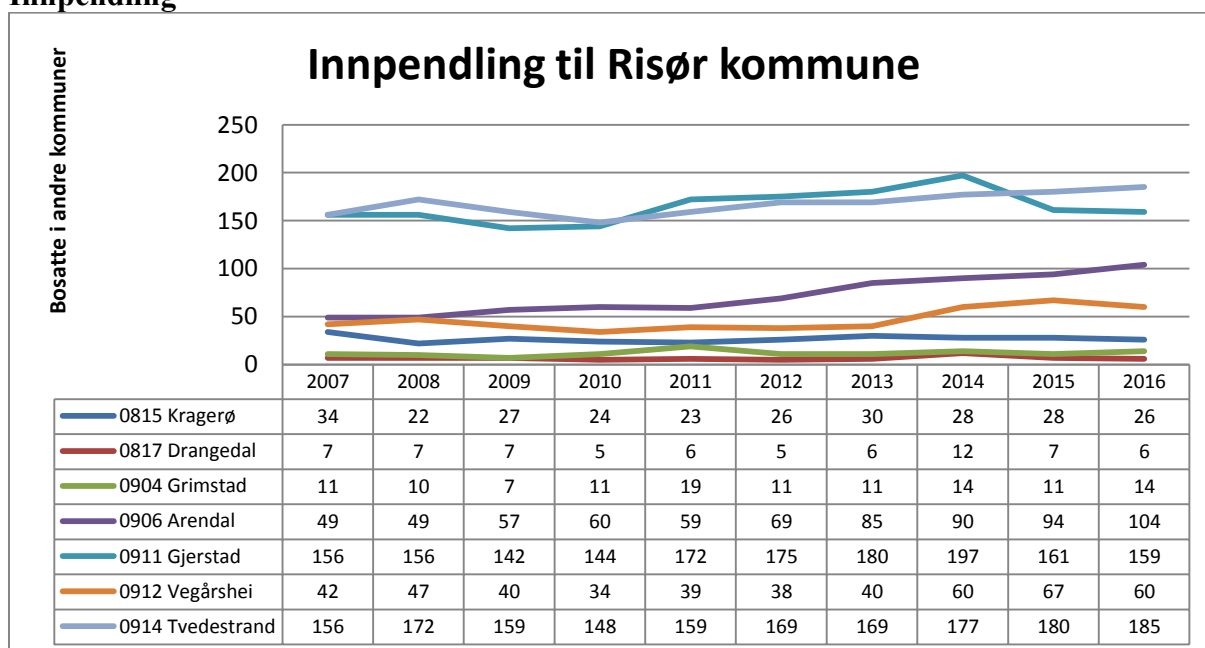

Tabellen 03321 viser at mange bosatte i Risør kommune arbeider i andre kommuner. Det er flest som arbeider i Arendal, selv om antallet er redusert de siste årene. Det har vært en økning i arbeidspendling til Gjerstad kommune.

Totalt er det bosatt 3158 arbeidstakere i Risør kommune (2015-tall). Av disse pendler ikke 1892 personer (det vil si at de både bor og jobber i Risør kommune).

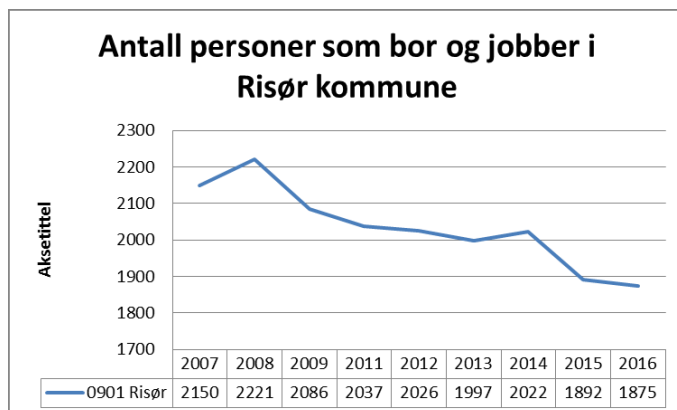
En arbeidsregion regnes gjerne som det område en kan nå innen 45 minutters reisevei med bil fra sitt bosted. Vi vet imidlertid at både Oslo og Kristiansand er registrert som arbeidsstedskommune for personer bosatt i Risør.

Innpendling

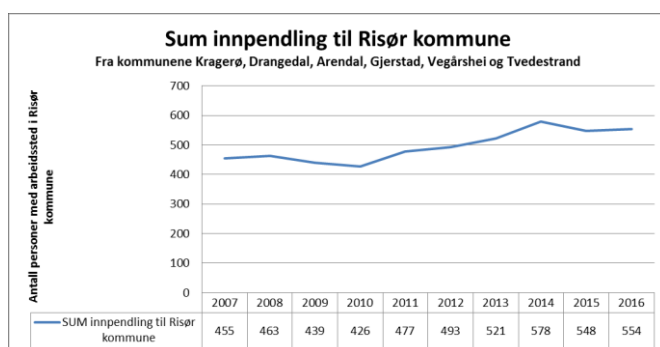
Tabell 03321 viser at det er mange som bor i andre kommuner som er sysselsatt i Risør. Spesielt er det mange fra Tvedestrand, Gjerstad og Arendal.

Totalt er det 2 549 sysselsatte i Risør kommune. Av disse er det 1892 som ikke pendler. Differansen mellom antall bosatte arbeidstakere og antall sysselsatte viser en netto utpendling på 609 personer, det vil si at det er bosatt 609 flere personer i kommunen enn vi har arbeidsplasser til.

Tabell 03321. Sysselsatte per 4. kvartal. Antall personer med bo- og arbeidssted i samme kommune.

Det har vært en nedgang i personer som både bor og jobber i Risør kommune, noe som blant annet kommer av at det har blitt færre arbeidsplasser i kommunen. I tillegg blir Risør kommune stadig tettere knyttet til det regionale bo- og arbeidsmarkedet, hvor befolkningen har et økt pendlingsomland og reisevillighet.

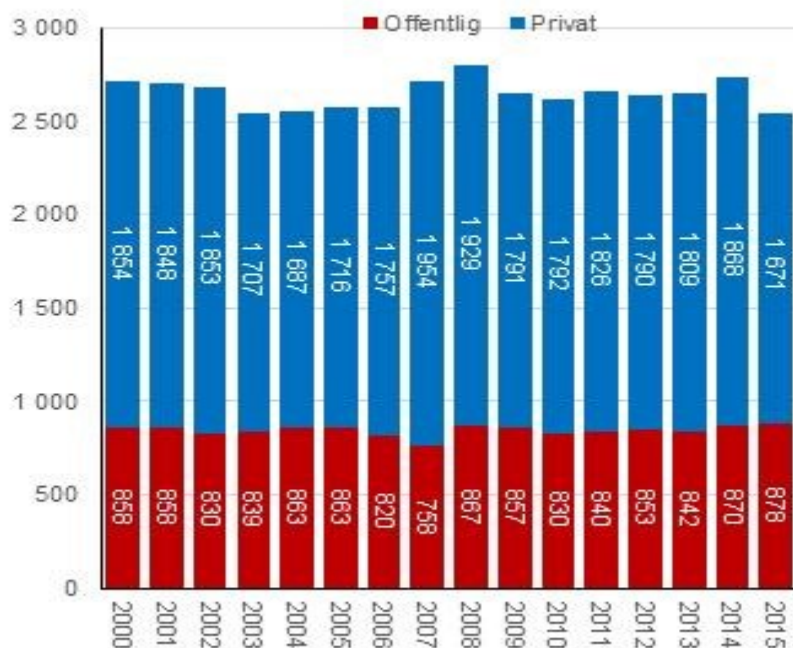

Tabell 03321. Sysselsatte per 4. kvartal. Antall personer med arbeidssted i Risør kommune

Nedgangen i antall arbeidsplasser har ikke vært like stor for de som pendler til Risør kommune. Det kan være flere årsaker til dette, blant annet kompetansenivå og sektor.

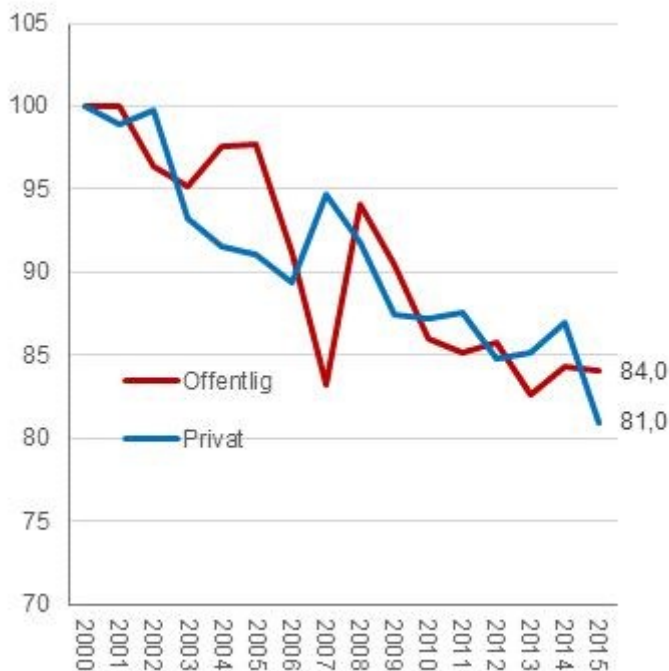
Arbeidsplassutvikling i Risør og i Østre Agder

Dessverre påvirket nedgangen i olje- og offshorenæringen også Risørs næringsliv gjennom både 2015 og 2016 og Risør mistet svært mange arbeidsplasser i privat sektor i 2015 – nærmere 150 arbeidsplasser. Tallene for 2016 er foreløpig ikke fordelt på privat og offentlig sektor, men samlet har det vært en nedgang på 26 arbeidsplasser.

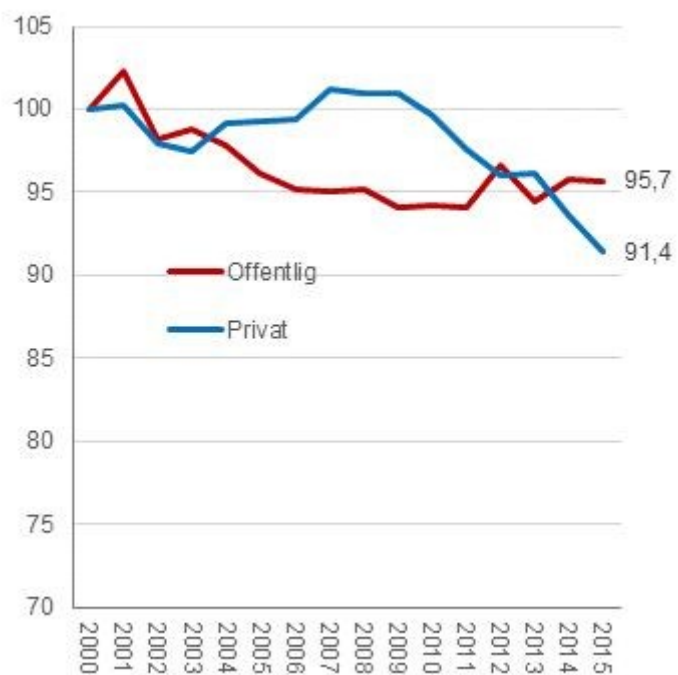
Tabellen er hentet fra SSB og viser en nedgang på 197 arbeidsplasser i privat sektor i 2015, men noe av nedgangen skyldes at SSB fra og med 2015 teller arbeidsplasser noe annerledes. Den nye tellemåten gjør at det blir 60.000 færre arbeidsplasser på landsbasis, som for Risørs del utgjør (skjematisk beregnet basert på erfaringstall) ca 60 arbeidsplasser).

Risørs utvikling når det gjelder arbeidsplasser kan derfor best synliggjøres ved å sammenlikne utviklingen med landet for øvrig. Da ser utviklingen i Risør slik ut:

Hvis den blå linjen hadde lagt parallelt på 100, ville utviklingen av arbeidsplasser i privatsektor i Risør, vært lik utviklingen i Norge. Grafen viser derimot at arbeidsplassutviklingen i Risør ligger under utviklingen i Norge og er synkende. Kilde: Telemarksforskning

Grafen nedenfor viser utviklingen i hele Østre Agder samlet, målt mot utviklingen i Norge.

3) Attraktivitet

3.1 VI SKAL VÆRE EN KOMMUNE HVOR FLERE FLYTTER INN ENN UT

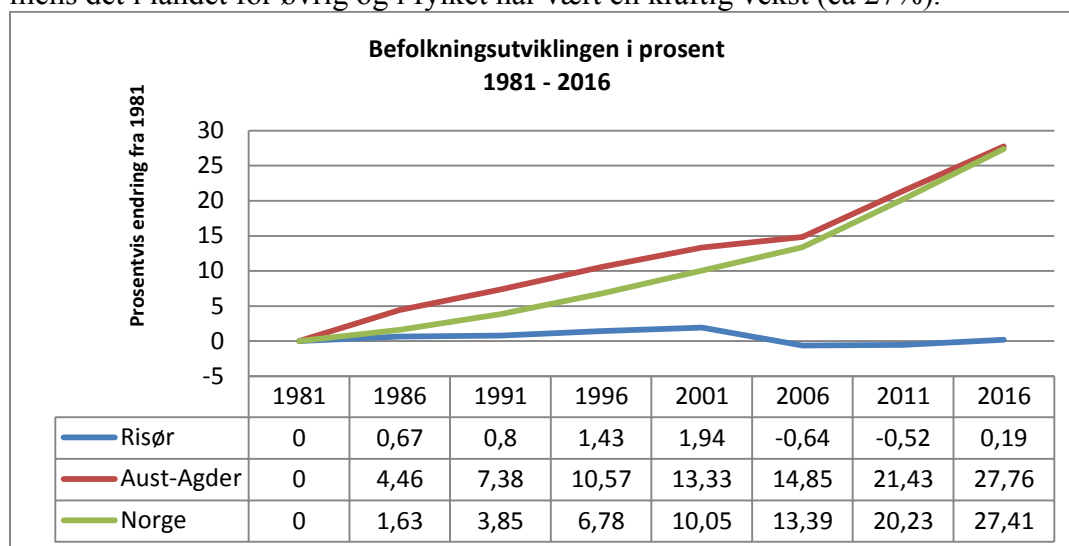
3.1.1 Befolkningsutvikling

Folketall pr. 1. januar 2017 viser at Risør kommune har 6920 innbyggere.

	1981	1986	1991	1996	2001	2006	2011	2016	2017
Risør	6 907	6 953	6 962	7 006	7 041	6 863	6 871	6 920	6936
Aust-Agder	90 629	94 669	97 314	100 211	102 714	104 084	110 048	115 785	116671
Hele landet	4 092 340	4 159 187	4 249 830	4 369 957	4 503 436	4 640 219	4 920 305	5 213 985	5258317

Tabell med folkemengde 1. januar for Risør kommune, fylket og landet. SSB.no.

Befolkningsutviklingen siden 1981 viser at innbyggertallet i kommunen har vært svært stabilt, mens det i landet for øvrig og i fylket har vært en kraftig vekst (ca 27%).

Grafen viser prosentvis vekst med 1981 som referanseår. Mens landet og fylket har hatt en stor prosentvis økning (27%), har Risør hatt en prosentvis økning på svake 0,19%.

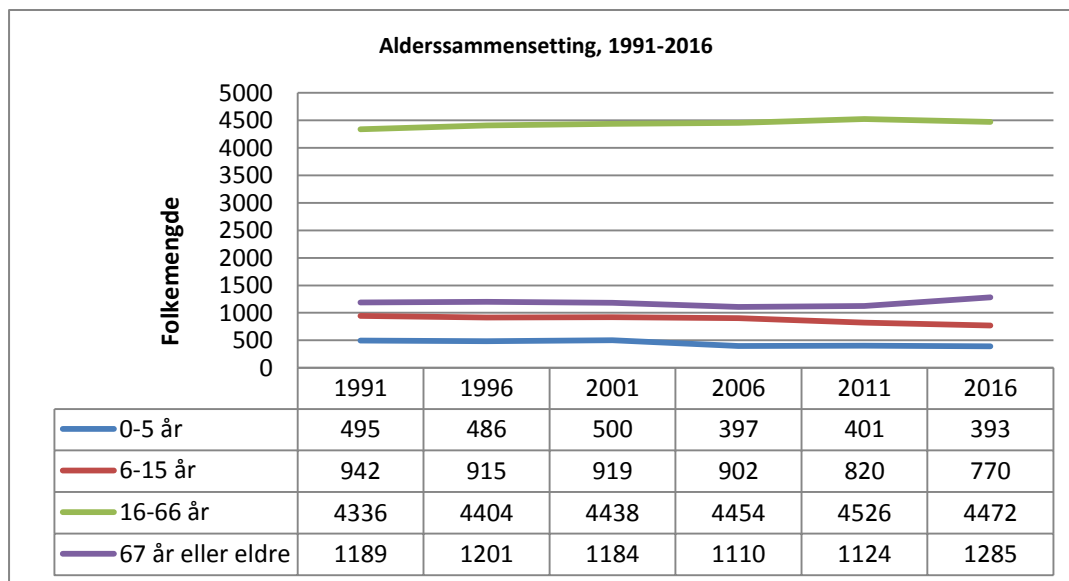
Dersom Aust-Agders og landets vekst legges til grunn, skulle Risør de siste 30 årene ha hatt 1 900 flere innbyggere og et innbyggertall på 8 800 personer (en vekst på 27,41%).

Det er en tydelig befolkningsmessig trend for Risør kommune at det er **fødselsunderskudd**, det vil si at det dør flere innbyggere enn det fødes.

Befolkningsutviklingen i Risør hadde vært i dramatisk nedgang dersom det ikke hadde vært for innvandringen (dette gjelder for mange kommuner).

3.1.2 Alderssammensetting, Risørs befolkning

I løpet av de siste fem årene har det skjedd vesentlige endringer i alderssammensetningen i befolkningen, som ikke kommer tydelig nok fram i figuren nedenfor, men som peker på en utfordrende utvikling.

Kilde: SSB tabell 07459. Tall pr 1. januar. Befolkningsutvikling etter aldersgruppe. Tabellen viser hvordan befolkningens alderssammensetting har endret seg de siste 25 årene. Det har vært en nedgang blant de minste barna på 102 personer siden 1991, men mest dramatisk er endringen i gruppen 6- 15 år, hvor antallet er redusert med 172. Det har vært en svak økning i gruppene 16-66 og 67 år eller eldre.

Den store økningen i gruppen over 67 år var forventet, og har vært en del av befolkningsframskrivningene i mange år, hvor det har blitt pekt på at det særlig er i gruppene «eldre» og «innvandrere» det vil bli en vekst.

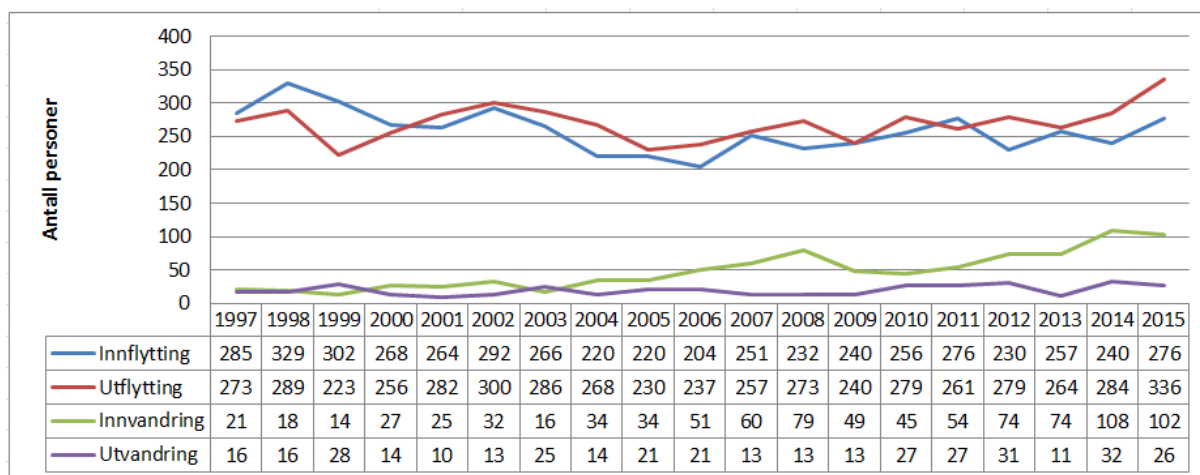
Risør	2011	2015	2016	Endring 2011-2016	Prosentvis endring 11-16
0-5 år	401	410	393	-8	-2 %
6-15 år	820	770	770	-50	-6,1 %
16-66 år	4526	4505	4472	-54	-1,19 %
67 år eller eldre	1124	1224	1285	161	14,32 %
SUM	6871	6909	6920	49	0,7 %

Tabellen (07459, ssb.no) viser at samtlige aldersgrupper under 67 år har blitt redusert de siste fem årene. Legg spesielt merke til gruppen i skolepliktig alder 6-15 år, som har hatt en nedgang på - 6,1 %. Gruppen 67 år eller eldre har hatt en økning på 14,3 %.

For Risør kommune blir det viktig å tilrettelegge for at disse gruppene blir positive ressurser for lokalsamfunnet som bidrar til ønsket utvikling. I tillegg blir det viktig å tilrettelegge for en økt tilflytting av andre befolkningsgrupper, slik at Risørs profil blir mest mulig lik landets (viktig i forhold til økonomi/tilskudd/ skatteinntekter og attraktivitet).

3.1.3 Befolkningsendring grunnet flytting og inn-/utvandring

Den beskjedne befolkningsveksten vi har hatt de siste årene er i hovedsak takket være netto innvandring. Fra og med 2001 har det med unntak av 2011 vært like mange eller flere som har flyttet ut av kommunen som inn. Det å gjøre det mer attraktivt for de som allerede bor her å bli boende er derfor vel så viktig som å få flere til å flytte hit.

Figur 1: Tall ved utgangen av året. Som flytting regnes flytting for en person mellom to norske kommuner eller mellom en norsk kommune og utlandet. Hvis en person flytter flere ganger innen samme kalenderår, teller hver gang som en flytting. (Kilde: SSB Tabell: 01223)

Innflytting

Inn- og utflytting gir uttrykk for flytting mellom kommunene i Norge. Personer som kommer fra en annen kommune regnes som “innflytter” og personer som flytter til en annen kommune som “utflytter”.

Innvandring

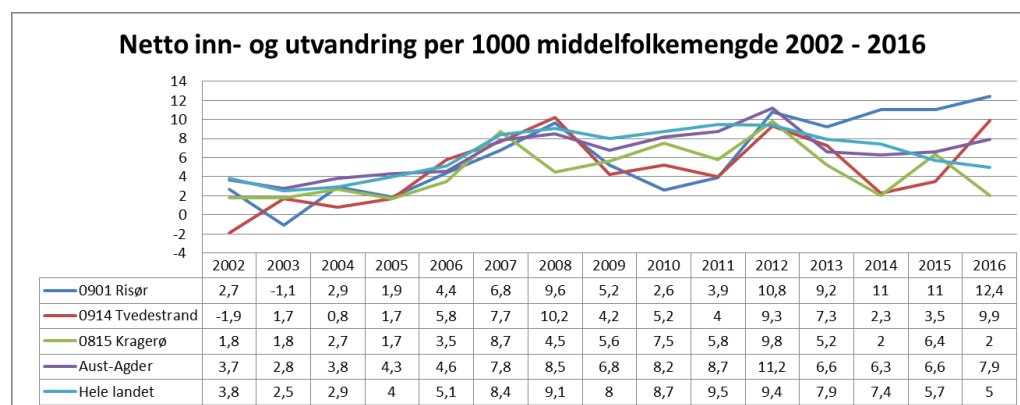
Personer som flytter direkte til eller fra utlandet regnes med i statistikken over inn- og utvandring. Risør har hatt høyere netto innvandring de senere år enn våre nabokommuner, Aust-Agder fylke og landet.

Det ble i 2013 etablert et statlig asylmottak i Risør som bosetter personer i tre kategorier:

1. personer som har fått opphold, men venter på bosetting i en kommune
2. personer som venter på behandling av asylsøknad
3. personer som har fått avslag og venter på klagebehandling/utsending

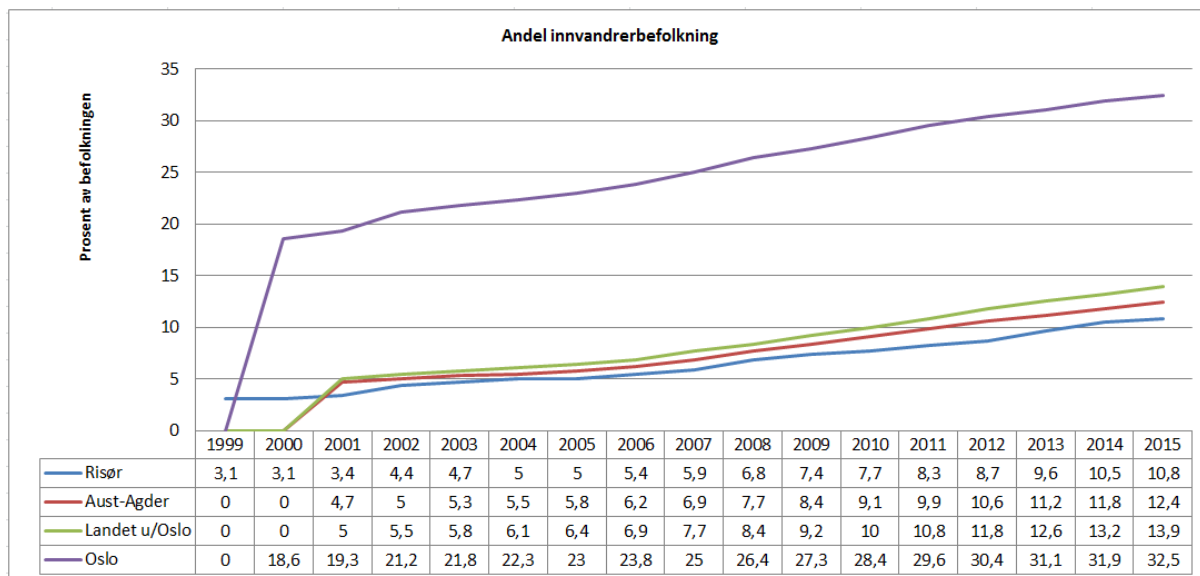
Det er kun personer i kategori 1 som medregnes i Risørs befolkningstall, det vil si at flestparten av beboerne hos asylmottaket Egebo AS regnes ikke med i statistikken. Mottaket ble avviklet i perioden januar – mars 2017.

De seneste årene har netto inn- og utvandring økt betraktelig i Risør kommune. Vi har nå et høyere flyttenivå enn nabokommuner, fylket og landet for øvrig. Det høye nivået har vært forholdsvis stabilt siden 2012.

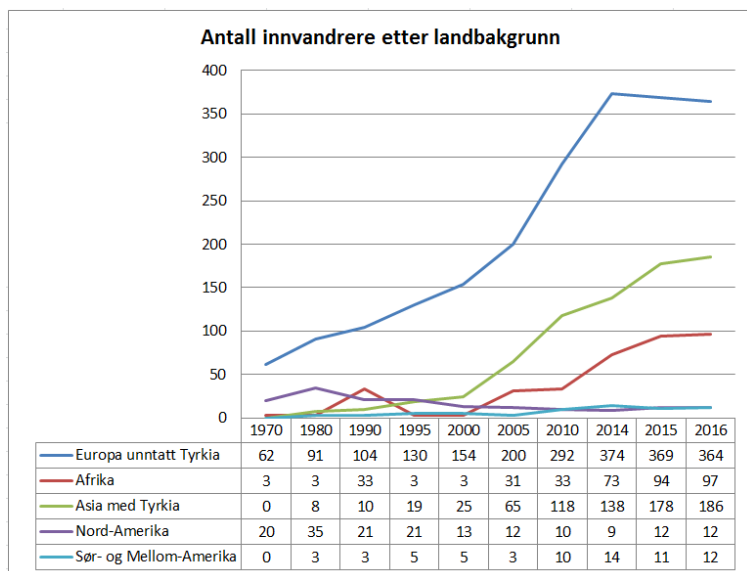
Kilde: SSB tabell 09588. Tall pr 31.12. Netto inn- og utvandring per 1 000 middelfolkemengde.

Figuren nedenfor viser også at andelen innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har økt de siste 15 årene. Men fordi innvandringen var relativt lav i Risør kommune inntil ganske nylig, har fremdeles landet (13,9 % i 2015) og fylket (12,4 %) en høyere andel innvandrere enn Risør, hvor andelen var 10,8 i 2015. Størst er andelen i Oslo, med 32,5 prosent.

Kilde: SSB tabell 04902: B. Behovsprofil - nøkkeltall (K). Andel innvandrerbefolkning

Figuren nedenfor viser at det har vært en kraftig økning i andelen innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra spesielt Europa, Afrika og Asia. Størstedelen av de europeiske innvandrerne er arbeidsinnvandrere. En stor andel av innvandrerne fra Afrika og Asia er flyktninger.

Kilde: SSB tabell 07110. Tall pr 1. januar. Antall innvandrere etter landbakgrunn, Risør. Som innvandrer regnes personer som har innvandret til Norge selv, eller personer som har både en mor og en far som har innvandret til Norge.

Bosetting av flyktninger

Risør kommune sa seg villig til å bosette inntil 35 flyktninger, hvorav fem enslig mindreårige (EM) i 2015 (PS 121/15) og videre inntil 40 flyktninger i 2016, hvorav inntil 15 EM og herav fem (5) under 15 år (PS 176/15). Det er lagt opp til en mer langsiktig planlegging sammen med IMDi med langtidsvedtak for årene 2016 og 2017, samt plantall for 2018 og 2019. NAV poengterer i sin årsmelding 2015 at fokus på kommunens samlede ansvar er viktig for at dette skal lykkes. Utfordringer knyttet til boliger, både med tanke på å skaffe egnede boliger og boveiledning, og aktivitet/arbeid ser ut til å bli sentrale. Mange flyktninger trenger svært lang tid på å kvalifisere seg til norsk arbeidsliv eller utdanningssystem.

Status siste periode	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bosatte	20	21	11	21	24	12	39**	44
Bosatte enslige mindreårige (EM)	-	6	4	4	4*	5	5**	17

Kilde: IMDi. *IMDi anmodet om bosetting av fem enslige mindreårige i 2013. En av de som ved bosetting ble regnet som enslig mindreårig fikk i ettertid avslått sin søknad om endring av fødselsdato. Derfor er totalantallet av bosatte enslige mindreårige i 2013 fire. ** Innenfor NAVs ansvarsområde ble det bosatt totalt 39 flyktninger i 2015, hvorav 8 familiegjennforente og 1 sekundærbosetting (flyttet fra Gjerstad og hit) ***Det ble bosatt fire enslige mindreårige flyktninger i 2015. Den femte ble av praktiske grunner bosatt i februar 2016.

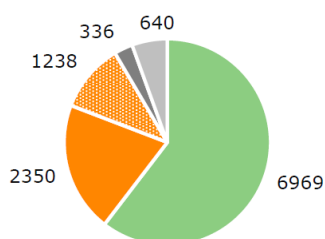
Mål for perioden	2014	2015	2016	2017	2018
Antall bosatte	10	30	25 (tidl. 20)	20	
Bosatte enslige mindreårige (EM)	5	5	15 (tidl. 4)	4	

Målet for 2014 ble justert ned til inntil 15 flyktninger, hvorav fem EM i 2014 (PS 77/14). Mål for 2015 ble økt til inntil 35 flyktninger, hvorav fem EM (PS 121/15) og likeledes for 2016, med inntil 40 flyktninger, hvorav inntil 15 EM (PS 176/15).

Som det fremgår av oversikten nedenfor, er Risør kommune blant de kommuner som har vedtatt å bosette et høyere antall flyktninger enn det IMDi anmodet om i 2015.

Busettingsvedtak i høve til oppmodning for 2015

Her er oversikta over kor mange flyktningar kvar einskild kommune er oppmoda om å busette i perioden 2014-2016, kva dei har svart, og kor mange personar dei busette i 2014.

- 197 kommuner seier ja til heile oppmodinga
- 153 tek imot færre enn oppmoda - plassar som vart vedteke i desse kommunane
- 153 tek imot færre enn oppmoda - plassar som ikkje vart vedteke i desse kommunane
- 28 seier nei
- 50 er utan vedtak

	2014			2015		2016	
Sist oppdatert: 14.07.2015.	Oppmoda	Vedtatt	Busatt	Oppmoda	Vedtatt	Oppmoda	Vedtatt
Totalt	10973	8084	7784*	10803	9319	9698	6503
0901 Risør	30	25	17	30	35	25	35
Aust-Agder	380	295	276	378	339	345	314

Kilde: http://www.imdi.no/Documents/Tall_og_fakta/Anmodning_2014-2016_Kommuneoversikt.pdf

3.1.4 Nye bygg (boenheter og næringsbygg)

2016 var et labert år med hensyn til boligbygging, men svært mange boliger har blitt tatt i bruk. Noe av grunnen er den høye byggeaktiviteten i 2015 for boliger (37 enheter) som har blitt ferdigstilt i 2016. Aktiviteten for næringsbygg er veldig lav. Arbeidsplasser i kommunen henger ikke nødvendigvis sammen med oppføring av nye næringsbygg, men det hadde vært ønskelig med en langt større aktivitet på dette feltet. Flere arbeidsplasser vil også kunne gi utslag på nye boenheter. Det er også lave tall for hyttebygging. Samlet sett har dette påvirket inntektene.

Status siste periode	2012	2013	2014	2015	2016
Boenheter – tillatelse	31	21	28	33	14
Boenheter – tatt i bruk	14	26	33	37	46
Hytter – tillatelse	15	10	16	20	12
Hytter – tatt i bruk	17	22	14	24	16
Næringsbygg – tillatelse	5	2	3	2	2
Næringsbygg – tatt i bruk	5	0	10	3	1

Kilde: Risør kommune

Nye måltall for boenheter er tatt inn i samsvar med at kommunen planlegger for høy vekst i nåværende kommuneplanperiode. For å oppnå det antallet boenheter det legges opp til, mellom 7- og 800 nye før 2025, må det godkjennes i gjennomsnitt 50 nye boenheter hvert år. Tabellens måltall er derfor endret i samsvar med dette. For 2016 er vi nær ved å nå dette målet med 46 enheter. For næring ligger vi som nevnt, langt under og også for hytter var 2016 et moderat år.

Mål for perioden	2016	2017	2018	2019	2020
Boenheter – tatt i bruk	50	50	50	50	50
Næringsbygg – tatt i bruk	6	6	6	7	7
Hytter – tatt i bruk	20	20	20	20	20

3.1.5 Saksbehandlingstid byggesak

Status siste periode	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Saksbehandlingstid for private forslag til detaljreguleringsplaner	290 (../32/214)	405 (../170/250)	178 (../215/280)	351 (../297/290)	204 (../200/320)	67 (../140/114)
Saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist	86 (38/62/29)	98 (36/39/45)	59 (../37)	23 (../45/5)	22 (../44/25)	34 (../43/34)
Saksbehandlingstid, oppmålingsforretning/opprettelse av grunneiendom	70 (85/25/90)	65 (72/60/90)	55 (../25/30)	40 (../24/30)	26 (../19/20)	

Kilde: KOSTRA tabell 04908. KOSTRA gruppe 11/Kragerø/Tvedestrand kommune i parentes. Gjennomsnitt antall kalenderdager

Maksimal saksbehandlingstid er satt til 365 dager for vedtatte reguleringsplaner, 21 dager for de enkleste byggesakene, 84 dager for byggesaker med 12-ukersfrist og 112 dager for oppmålingsforretning. Nye KOSTRA-tall kommer ikke før i mars 2017 og tall for 2016 vises derfor ikke. Tallene viser at enheten periodevis har slitt med å holde lovpålagt saksbehandlingstid. For 2015 viser tallene at planarbeid har vært tidkrevende. Det skal bemerkes at det kan skyldes utenforliggende årsaker, f.eks. at privat part har brukt lang tid på å sende inn planforslaget. Dette er ikke uvanlig og gir et galt bilde av faktisk saksbehandlingstid. Gjennomsnittlig behandlingstid for byggesaker med tre-ukersfrist er sterkt forbedret i forhold til tidligere år, men enheten sliter fremdeles med å holde de korteste fristene på 3 uker. Det jobbes for ytterligere å forbedre denne. De øvrige fristene overholdes med god margin.

3.1.6 Kilometer etablert gang-/sykkelvei

Antall kilometer etablert gang- og sykkelvei pr. 1000 innbyggere er uendret siden 2002.

	2001	2002	2014	2015	2016
	1	3	4	6	6

Kilde: SSB tabell 04908: Gang- og sykkelvei i km som er et kommunalt ansvar pr 10 000 innbyggere

3.1.7 Barnehagenes opptak og åpningstider

Den ordinære åpningstiden er 7.00-16.30.

Det er kun Lekeslottet barnehage som har åpent hele sommeren. De andre barnehagene har stengt 4 uker i juli.

Risør kommune har opptak 4 ganger per år.

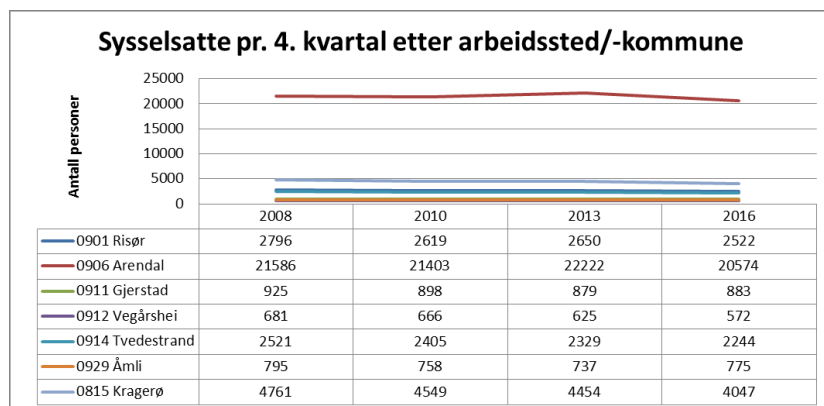
Disse er 1. januar, 1. april, 1. august og 1. oktober.

	2011	2012	2013	2014	2015
Andel barnehager med åpent 9-10 timer	62,5 (65,8)	66,7 (66,8)	75,0 (63,5)	85,7 (67,5)	75 (65,2)
Andel barnehager med åpent 10 timer eller mer	25 (27,4)	22,2 (26,1)	25,0 (32,4)	14,3 (28,8)	12,5 (29,8)
Antall telletidspunkt	-	3	3	6	4

Kilde: KOSTRA og Risør kommune. Kostragruppe 11 i parentes

3.1.8 Arbeidsplasser i Risør og i nabokommunene

Antall personer med arbeidssted i Risør har hatt en positiv utvikling de siste par årene, mens det har vært en nedgang i de øvrige kommunene i oversikten. Veksten i Risør siden 2000 er imidlertid på kun 1 %, mens antall personer med arbeidssted i landet 2014 er 15 % høyere enn i 2000 og 12 % høyere i Arendal.

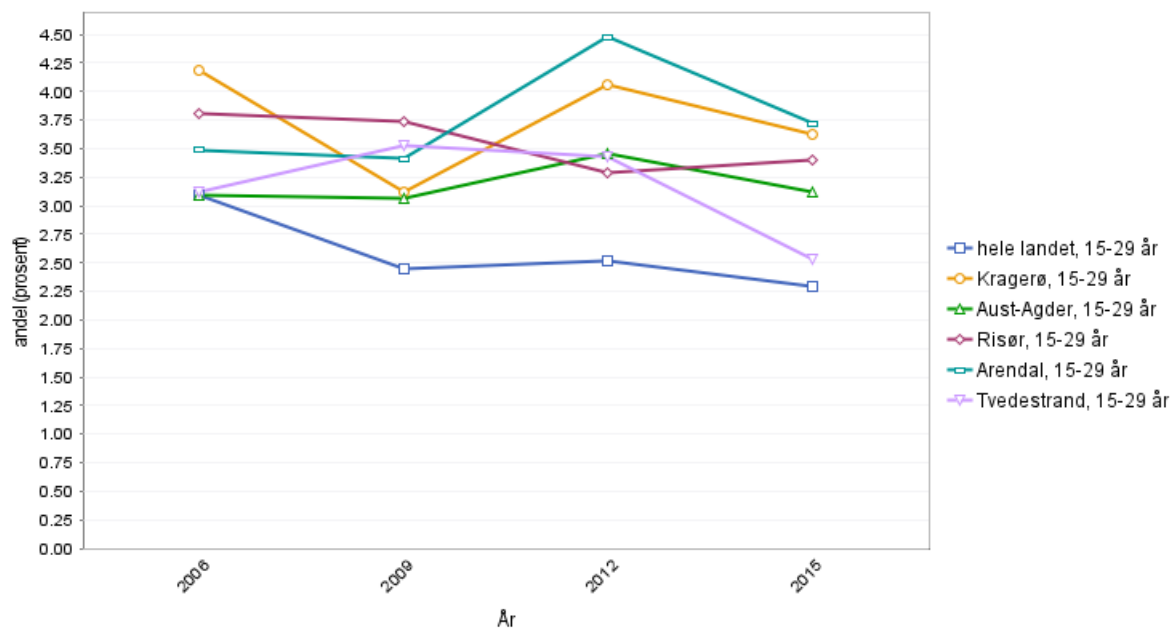

Kilde: SSB tabell 07984: Sysselsatte pr 4. kvartal, etter arbeidssted.

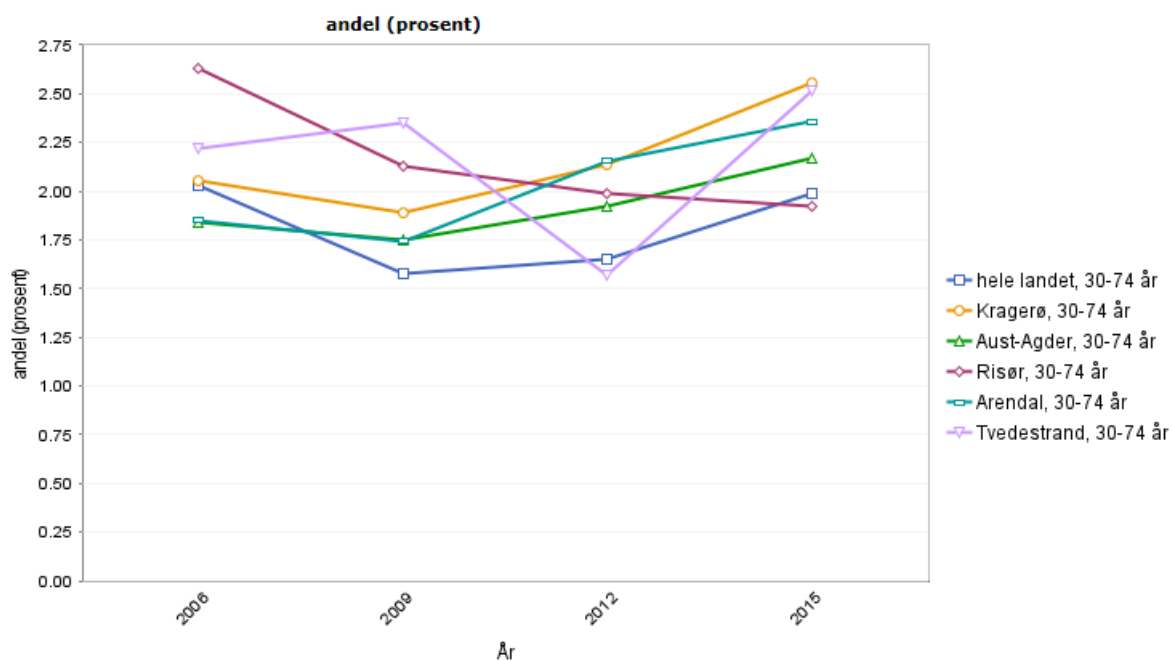
Ser en på antall sysselsatte per arbeidssted i prosent av befolkningen på stedet i aldersgruppen 15-74 år, ser vi også nedgang i Tvedestrand og Arendal. Spesielt Vegårshei (lavt innbyggertall), Arendal og Kragerø har mistet mange arbeidsplasser de siste årene.

3.1.9 Arbeidsledighet

Arbeidsledigheten i Aust-Agder fylke og Risør kommune har lenge vært høyere enn gjennomsnittet i landet, men det har vært en positiv utvikling i Risør de siste årene, særlig i den lavere aldersgruppen.

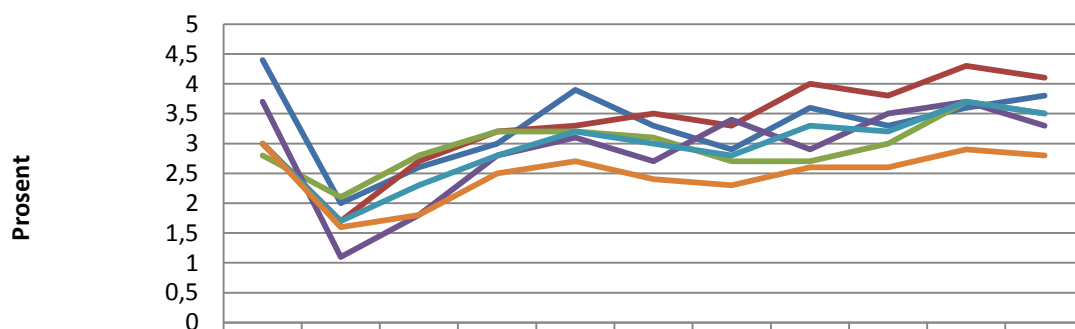

Registrerte unge arbeidsledige i prosent av befolkningen (15-29 år). Årlige tall. Statistikken omfatter alle personer som står registrert i NAVs arbeidssøkerregister enten som helt arbeidsledig eller som deltaker på et arbeidsmarkedstiltak (vanlige arbeidssøkere i ordinære tiltak og yrkeshemmede i tiltak). Kilde: SSB/Kommunehelsa statistikkbank

Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen (30-74 år). Kilde: kommunehelsa statistikkbank.

Registrerte arbeidsledige i prosent

	2005 M11	2007 M11	2008 M11	2009 M11	2010 M11	2011 M11	2012 M11	2013 M11	2014 M11	2015 M11	2016 M11
0901 Risør	4,4	2	2,6	3	3,9	3,3	2,9	3,6	3,3	3,6	3,8
0906 Arendal	3	1,7	2,7	3,2	3,3	3,5	3,3	4	3,8	4,3	4,1
0914 Tvedestrand	2,8	2,1	2,8	3,2	3,2	3,1	2,7	2,7	3	3,7	3,5
0815 Kragerø	3,7	1,1	1,8	2,8	3,1	2,7	3,4	2,9	3,5	3,7	3,3
Aust-Agder	3	1,7	2,3	2,8	3,2	3	2,8	3,3	3,2	3,7	3,5
Landet	3	1,6	1,8	2,5	2,7	2,4	2,3	2,6	2,6	2,9	2,8

Kilde: SSB tabell 10540: Registrerte arbeidsledige 15-74 år, etter alder (prosent) (K). Statistikk fra november (11) hvert år.

Mangel på arbeidsplasser lokalt har vært vurdert som årsak til at Risør kommune har ligget over både fylket og landet i arbeidsledighet. En ser imidlertid at en i økende grad må se på utviklingen i arbeidsregionen, og at tall for pendling er interessant i den sammenheng, se punkt **Feil! Fant ikke referansekilden..**

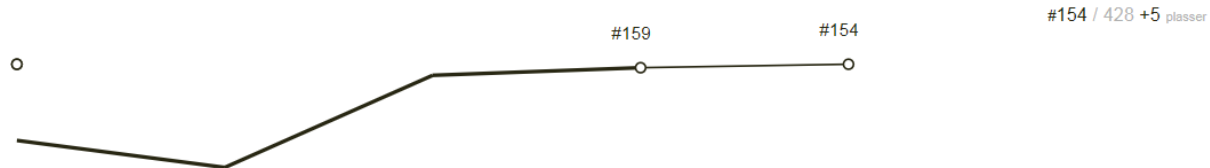
Risør og nabokommunene har mange arbeidsplasser innen industri, og da spesielt olje- og gassrelaterte virksomheter. Dette er en bransje med store svingninger og en usikker framtid. På landsbasis er den største økningen i arbeidsledige blant ingeniører og IKT-ansatte, men industri- og kontoransatte øker også. Den største ledigheten er blant bygge- og anleggsarbeidere.

Årsaken til økt ledighet er nedgang i oljebransjen og dens ringvirkninger. Det er forventet at ledigheten i oljerelaterte virksomheter vil øke framover, men det er usikkert hvor langvarig nedgangen er. Mange ingeniører og høyt utdannede opplever ikke vanskeligheter med å finne nye jobber, og mange mener det er positivt at Norge nå får en vridning fra olje- og gassrelatert virksomhet til innovasjon og grønn energi. Imidlertid er nedgangen problematisk for vår region fordi mange av dem om jobber innenfor olje- og gassrelatert industri ikke har høy kompetanse og like stor evne til omstilling.

3.1.10 Kommunebarometeret

Kommunal Rapport står bak Kommunebarometeret. De bruker 127 ulike nøkkeltall for å rangere de 440 kommunene fra topp til bunn innen 13 ulike områder. I totaltabellen er alle nøkkeltallene lagt sammen, noe justert med hensyn til kommunenes reelle økonomiske handlefrihet.

Plasseringen for 2016 er foreløpig, ettersom en del data først blir publisert i juni. Hvis vi ser bort fra kommunenes ulike økonomiske utgangspunkt, kommer Risør på en 159. plass. Nøkkeltallene er klart bedre enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi. Endelig tabell blir offentliggjort 21. juni. (Kilde: Kommunal Rapport)

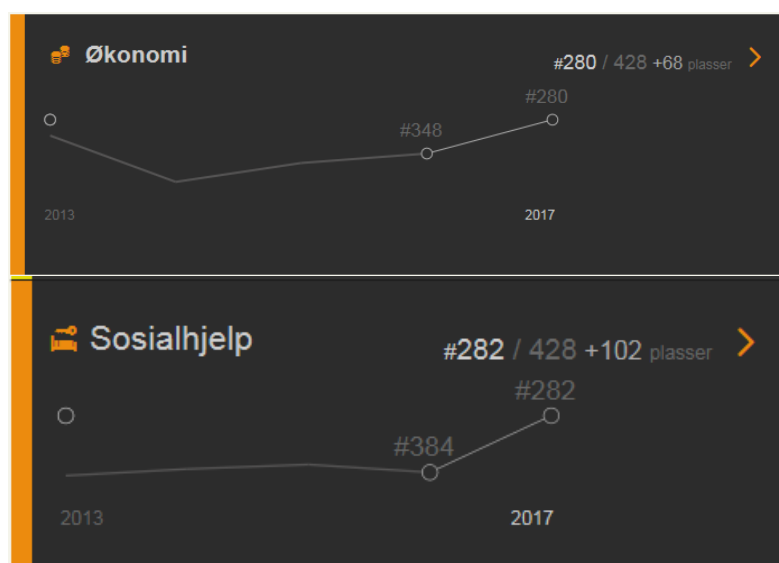

Risør er på Topp 100-lista innen helse, og innen flere andre områder er det også en klar oppgang fra tidligere målinger.

Kommunen har sine svakeste plasseringer innen vann, avløp og renovasjon (304. plass), sosialhjelp (282. plass) og økonomi (280. plass).

Kilde: <https://kommunebarometeret.no/nav/901>

3.1.11 Kvalitet på kommunens hjemmesider

Den siste kvalitetsvurderingen til Difi hvor kommunene i Østre Agder er vurdert var i 2013 ([http://kvalitet.difi.no/ Kommunene i Østre Agder 2013](http://kvalitet.difi.no/Kommunene_i_Østre_Agder_2013)). Det ble ikke gjennomført kvalitetsvurdering i 2014 eller 2015, og i 2016 testet difi kun et utvalg på ca 100 nettsted, spredt mellom kommunal og statlig sektor, og kommunene i Østre Agder var ikke med blant disse.

Det er særlig forbedringspotensial i å ta i bruk flere elektroniske skjema. Det er utfordringer knyttet både til kapasitet og kompetanse i kommunen og de tekniske løsningene. De fem kommunene i DDØ, og siden 2015 også kommunene i IKT Agder, har samme portalleverandør, Acos. Det ble i 2016 besluttet å oppgradere DDØ kommunenes hjemmeside med tilsvarende design av hjemmesiden som Arendal og de andre kommunene i IKT Agder lanserte i 2016. Arbeidet ventes ferdig på nyåret 2018.

Risør kommunes Facebookside brukes primært til deling av informasjon fra kommunens hjemmeside, og hadde 19. april 2017 1 864 likere. Det er en økning fra 1 601 likere 1. januar 2016, 1 250 likere 1. januar 2015 og 1 004 likere 1. januar 2014.

3.2 VI SKAL HA MER BESØK

3.2.1 Overnattinger: Hotell og camping/hyttegjeng

Det er store endringer i reiselivet både lokalt, nasjonalt og internasjonalt og mye av dette relaterer seg til hvor gjestene søker informasjon og hvordan gjestene ønsker å bo.

Hotellovernattinger taper terreng i feriemarked fremfor andre typer overnatting.

Kommersielle gjestesenger på camping og i hytter har lenge vært i vekst, men nå ser vi at andre ikke-kommersielle overnattingstilbud øker mest. Tall og undersøkelser fra Visit Sørlandet tyder på at Risør, som de andre Sørlandsbyene, kan legge på 60 % til sine overnattingstall for å få med overnatting hos venner, familie og i private hytter.

Når tallene i tillegg viser at 71000 av 79000 gjester til Risør og Tvedestrand er nordmenn, så vet vi samtidig at for denne gruppen blir det stadig enklere å leie både hus og hytter privat via eksempelvis Finn.no og Airbnb.

Reiselivsstatistikk for Risør og Tvedestrand

	2012	2013	2014	2015	2016
Hotellovernatting	25 326	24 871	20241	18 842	24 635
Camping / Hyttegjeng	69 522	76 153	66767	60 151	77 782
Bobilbesøk					
Gjestehavn			2542	2799	2781
Totalt					

Kilde: Statistikknett Sørlandet – www.statistikknett.no. Det finnes ikke tall for Risør alene, men for Risør og Tvedestrand samlet. * Samlet kommersielt marked er her definert som summen av overnattinger ved hoteller + campingplasser og hyttegrender.

Det mangler statistikk på hvor mange bobiloverantninger det er i Risør kommune. Vi vet at antallet er økende, og at de parkerer på bobilparkeringsplasser på Tjenna og Holmen, på campingplasser og på alminnelige parkeringsplasser. I tillegg benytter mange seg av såkalt friparkering, hvor de ferdes utenfor offentlig vegaregg. Undersøkelser viser at 1 krone omsatt i campingnæringen gir 3-5 kroner for andre bransjer².

Det har vært en positiv utvikling i reiselivsaktiviteten fra 2015 til 2016.

3.2.2 Hytter tatt i bruk

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hytter – tillatelse	13	15	25	15	10	16	20
Hytter – tatt i bruk	25	8	31	17	22	14	24

Kilde: Risør kommune

3.2.3 Antall kilometer etablert kyststi

Friluftsrådet Sør har utredet muligheter og utfordringer med etablering av kyststi og foreslått en trase. Så langt er det ikke etablert sammenhengende kyststi i Risør kommune, men forslag til trasé er vist i ny kommuneplan. Enheten hadde en intensjon om å regulere inn kyststi i aktuelle områder i kommunedelplanen for fortetting i strandsonen, men arbeidet ble lagt foreløpig på is for å tas opp igjen i regi av RUV.

3.2.4 Besøk i gjestehavn

Besøk i gjestehavn

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Båter totalt	2264	2586	2532	2472	2542	2799	2781
Inntekter totalt, kr.	546 000	548 000	545 000	669 000	671 300	739 000	725 000

Kilde: Risør kommune.

Besøk i gjestehavna omtrent på nivå med 2015.

3.2.5 Webstatistikk for Visit Sørlandet

Visit Sørlandet har mange måleparametre når det gjelder synlighet på nett, og egne websider er bare en del av bildet. Gjester søker informasjon bredt, og bruker mange kilder for søk. visitsorlandet.com hadde rett i underkant av 280 000 besøkende i 2013, og rett i underkant av 500 000 sidevisninger. Mer om websidene og samarbeid med Visit Norway finnes på: <http://visitsorlandetbransjeblogg.wordpress.com/2014/01/15/visit-sorlandet-visit-norway-sant/>.

I tillegg har Visit Sørlandet tre Facebooksider:

- Visit Sørlandet - generell norsk, har i mars 2016 i underkant av 33 000 følgere
- Visit Southern Norway - generell engelsk, har i mars 2016 litt over 24 300 følgere
- Barnas Sørland - henvender seg til norske småbarnsmødre, hovedsakelig i et regionalt perspektiv. Har i mars 2016 over 19 000 følgere

² Norsk Turistutvikling AS

Det er norske og utenlandske G+ sider, og Visit Sørlandet jobber også med Trip Advisor på destinasjonsnivå. Reisebloggen visitorslandet.blogspot.com oppga per april 2014 å ha 8-9 000 sidevisninger pr måned i lavsesongen.